

# VASA DAGBLAD

Nr 22 Söndagen den 2 juni 2024

ISSN 2954-2448

## Grattis alla nya studenter!

Korsholms gymnasium och Vasa övningsskola bland landets bästa gymnasier



**Museerna stängda  
måndag-tisdag**

**Botar kvinnliga läka-  
re patienter bättre?**

**Förhandsrösta tom  
tisdag!**

**HÄR FINNS VI:  
[vpress.ovh](http://vpress.ovh)**



# FPA: ADHD-diagnoserna ökar snabbt

FPA:s socialmedicinska delegation har diskuterat frågor relaterade till diagnostik, förekomst, behandling och socialförsäkringsförmåner för ADHD under sitt möte. Under mötet framhövdes den snabba ökningen av ADHD-diagnoser och de utmaningar denna tillväxt medför för hälso- och sjukvården.

ADHD-diagnoser och användningen av ADHD-mediciner har ökat markant i Finland, med betydande regionala skillnader. De högsta ADHD-diagnoserna finns i Norra Karelen, där nästan var femte pojke i åldern 7–12 redan har använt ADHD-mediciner. Läkemedelsbehandling för barn varar vanligtvis i flera år, och orsakerna bakom dessa regionala skillnader bör undersökas vidare.

Käypä hoito-rekommendationen för ADHD betonar en heltäckande diagnostik och behandling, men delegationen noterade att behandlingspraxis varierar. Att övervaka enhetlig diagnostik och behandling kompliceras av strängare dataskyddsbestämmelser. Förutom medicinsk data bör även information om genomförandet av psykosocialt stöd samlas in i Finland.

Även om ADHD-symptom alltid börjar i barndomen har behovet av vuxentjänster för ADHD också ökat avsevärt. För vuxna är det viktigt att beakta samtidig förekommande störningar, eventuella substansbruksstörningar samt deras allmänna livssituation och livsstil vid diagnostik och planering av be-

handling.

Ökade förmåner och rehabiliteringsbehov

Ökningen av ADHD-diagnoser har haft en betydande inverkan på Kelan förmåner. Ansökningarna om läkemedelsersättningar och handikappersättningar har ökat mest. ADHD-diagnoser syns också allt oftare i ansökningar om rehabiliteringsstöd och sjukpension. I de flesta fall berättigar ADHD ensam inte till förmåner, men det kan ingå som en ytterligare diagnos.

Kelans behovsprövade rehabiliteringstjänster, såsom LAKU-familjerehabilitering och programmet "Oma väylä" för unga, har varit mycket populära. Cirka 80 procent av deltagarna har ADHD som huvuddiagnos. På grund av den höga efterfrågan har kriterierna för behovsprövad rehabilitering skärpts.



Photo Supplement - vpress.ovh

Oro för ökande funktionsnedsättningar

Delegationen uttryckte oro över den ökande förekomsten av funktionsnedsättningar bland barn, unga och vuxna. Att säkerställa en stödjande uppväxtmiljö för barn är avgörande. Delegationen rekommenderar att diagnostik och behandling av ADHD genomförs i enlighet med Käypä hoito-rekommendationen.

Den snabba ökningen av ADHD-diagnoser innebär betydande utmaningar för hälso- och sjukvården men erbjuder också en möjlighet att utveckla och standardisera behandlingspraxis. Det är viktigt att förbättra behandling och rehabilitering av ADHD i samarbete för att säkerställa att alla som påverkas av ADHD får bästa möjliga stöd och vård.



## Den nya trafikförsäkringslagen träder i kraft 1.6. – genom lagändringen omfattas många nya fordon av trafikförsäkringen

Reformen av trafikförsäkringslagen har godkänts av riksdagen och republikens president stadfäster reformen fredagen den 3.5. Lagen träder i kraft 1.6 och innebär att många tidigare oförsäkrade rörelsehjälpmedel omfattas av försäkrings-skyldigheten. Utan försäkring är utrustningen förbjuden.

Från och med juni måste försäkring tecknas för motoriserad utrustning som väger mer än 25 kg eller färdas mer än 25 kilometer i timmen. Sådana enheter inkluderar elektriska skotrar, som är populära bland ungdomar och matbud, samt seniorskotrar som hjälper äldre och personer med nedsatt rörlighet. Dessutom är alla elektriska skotrar som hyrs ut försäkrade.

Lagändringen gäller tusentals olika rörelsehjälpmedel för privat bruk. Det lönar sig för konsumenten att vara försiktig och ta reda på om den egna apparaten omfattas av försäkrings-skyldigheten. Det är lätt att teckna sig i det egna försäkringsbolaget, tipsar Janne Jumppanen, direktör för Trafikförsäkringscentralen.

Ett undantag från regel 25 som är lätt att komma ihåg är elassisterade cyklar. Elassisterade cyklar som också kräver trampning för att förflytta sig och där motorassistenten stängs av när körhastigheten når 25 km/h är undantagna från försäkrings-skyldigheten. Dessutom är den högsta tillåtna motoreffekten 250 W. För andra elcyklar fastställs försäkrings-

skyldigheten på samma sätt som för andra eldrivna förflyttnings-hjälpmedel, dvs. försäkring måste tecknas för apparater som väger mer än 25 kg eller rör sig snabbare än 25 km/h med hjälp av motorn.

Det är förbjudet att köra utan försäkring

För oregistrerade anordningar ska trafikförsäkringen gälla under körning – utrustning som står i förvar behöver inte trafikförsäkring. Om det inte finns någon försäkring är enheten förbjuden. En del fordon säljs för terrängbruk, men försäkrade fordon får inte köras ens i terräng utan försäkring.

Att försumma försäkringen är en stor risk, eftersom den som orsakat skadan helt står utan ersättning vid en kollision. Dessutom måste du betala en icke-försäkringsavgift för vårdslöshet.

Trafikförsäkringen i Finland har ett mer omfattande ersättningsområde än i många andra länder, där den lagstadgade trafikförsäkringen inte ersätter förarens egna skador, säger Antti Tuulensuu, skadestyrman vid Trafikförsäkringscentralen.

Trafikförsäkringen kan tecknas hos vilket försäkringsbolag som helst. Eftersom försäkringens innehåll fastställs i lag är trafikförsäkringen densamma i alla försäkringsbolag.

Trafikförsäkringscentralen

## Kuuselas dansverk "Vaikutetut" framförs på Stadsteatern hösten 2024

Dansmästaren Marjo Kuusela tar med sig sitt

nya verk "Influenced" till premiären av Julia Stage den 24 oktober 2024. Verket är en dansteaterstudie av mänsklig interaktion och dess effekter. Premiären utforskar frågor som: Vem påverkar och vem? Vad påverkar dig? Vem och var hör du hemma?

"Påverkad" är en djupdykning i relationerna mellan individ och samhälle, där kroppsspråk används för att uttrycka känslor och tankar som ord inte alltid når. Kuusela, som har varit en central gestalt inom finländsk dans sedan 1970-talet, regisserar och koreograferar verket. Hon lyfter fram mänskliga erfarenheter och vardagsdramatik genom dans.

Scenografin är gjord av Maria Antman, som är känd för sin kreativa och insiktsfulla scenografi.

Antman besökte senast Vasa stadsteater hösten 2023 med pjäsen "Kaa-os", och nu tar han med sig sin vision till Kuuselas arbete. Jouni Tapio ansvarar för ljudbilden som hämtar inspiration från folkmusiken. Ljudbilden hon har designat kompletterar och fördjupar dansarnas uttryck.

På scenen uppträder teaterns egna dansare Ulla Hyväluoma och Miika Alatupa, vars ordbildningspråk ger verket liv. Unga dansare från Vasa samläroanstalt Alma kommer också att vara på plats, vilket ger ny energi och dynamik till föreställningen.

"Impressed" erbjuder tittarna en unik möjlighet att uppleva dansens kraft och dess förmåga att beröra på djupet. Verket ser ut att bli en av höjdpunkterna i kulturliv-

vet i Vasa i höst.

## Stadsteatern\_ Höstens hjärta bjuder på teaterupplevelser i slutet av 2024

Höstens kulturkalender får återigen det efterlängta tillskottet när festivalen Höstens hjärta drar igång fredagen den 11 oktober 2024. Festivalens öppningsvisning är enmansmusikalen "Zarah L.", som berättar historien om den svenska skådespelerskan och sångerskan Zarah Leanders liv. Den begåvade Tiina Weckström intar scenen i Teaterrestaurang Kulma tillsammans med pianisten Janne Viitanieni. Pjäsen är skriven av Hans Peter Gansner och erbjuder en unik möjlighet att dyka in i Leanders fascinerande värld.

Dagen därpå, lördagen den 12 oktober, uppträder dragstjärnan Marko Vainios fartyllada "Divet Show" på Romeo-scenen. Vainio är känd för sitt energiska uppträdande och sin förmåga att föra en imponerande och underhållande show till scenen som inte lämnar någon kall.

Lördagen den 9 november framförs Jarno Hyökyvaaras monolog "Round Truth" på Juliascenen. Den här showen berättar historien om en ung person som växer upp i fotbollsvärlden och ger tittarna en rörande och relaterbar upplevelse. Hyökyvaara är ett bekant ansikte från Vasa, där han senast besökte musikalen "West Side Story" säsongen 2022-2023 i rollen som Bernardo.

Tisdagen den 12 no-



## DENNA TIDNING KAN MAN LÄSA VAR SOM HELST



Denna tidning kan man läsa var som helst, som här i Ulan Bator, Mongoliet

vember och onsdagen den 13 november visas "Alla mina vänner" på Romeo-scenen, en fristående uppföljare till succépjäserna "All My Mother, All My Daughters" och "All My Men". Pjäsen be-handlar olika aspekter av vänskap och lyfter fram Miitta Sorval, Sanna Stellan och Anu Sinisalo på scenen, som tolkar vänskapens nyanser på ett rörande och humoristiskt sätt.

Festivalen Höstens hjärta erbjuder ett mångsidigt utbud av teaterupplevelser och är ett utmärkt tillfälle att njuta av högklassig kultur under de mörknande kvällarna i slutet av året. Biljetter finns nu till försäljning i biljettkassan och på hemsidan – säkra din plats på dessa oförglömliga föreställningar!

### Vasa stadsteater: 36 000 besökare

Visningsåret 2023–2024 innehöll sex premiärer,

mångsidiga gästspel och nya typer av samarbetsproduktioner. Det totala antalet besökare under året uppgick till nästan 36 000.

Säsongen med frakturtema inleddes 31.8.2023 med Hakkarainens sagoberättande, som under året turnerade på flera daghem i Vasaregionen. Musikalkomedin Nuns and Rogues hade premiär på Romeo-scenen 9.9.2023, samlade nästan 10 000 tittare under året och blev årets mest sedda verk.

### Spännande samarbeten och varierande produktioner på Wasa Teater i år

Nästa år på Wasa Theatre erbjuder ett mångsidigt utbud av produktioner och gästspel, tack vare samarbete med olika finländska teatrar och grupper. Här finns något för alla smaker och ett stort utbud för den som vill se allt.

Hösten inleds med en gripande dramakomedid Höstsången på stora scenen inleds den 14 september med dramakomedin "Cake Light" där Tove Qvick-ström spelar huvudrollen Stina. Pjäsen följer Stinas liv från 17 års ålder till 107 års ålder till 90 års ålder. Trots att gästerna varierar bakar hon alltid samma tårta, vars doft sprider sig i hela salongen, särskilt i slutet, när kakan är klar. Föreställningen utforskar livsändringar och val på 90 minuter, och ingen lämnar scenen under denna helhetsupplevelse.

Första julpiäsen på sjutton år

I november bjuder Wasateatern på julstämning med en föreställning baserad på NRK, Snöfall

Populär adventskalender. För första gången på sjutton år presenterar teatern en julpiäs som spelas från den 15 november till trettondagen. "Snöfall" är en magisk

berättelse om att hitta hem och tillhörighet, och i den medverkar hela Wasateaterns ensemble samt tolv österbottiska barn som turas om att spela roller.

Utflykter för både barn och vuxna

Föreställningsåret inleds med en traditionell turné till daghemmen i Österbotten. I samarbete med det dramapedagogiska resurscentret Dialog erbjuds barn i åldrarna 1–5 år "Leksaga", där barnen först får höra Pims berättelse och sedan själva kliver in i sagoboken.

För en vuxen publik arrangeras en visning i samarbete med Klockriketeatern. "BELLMAN – Föds jag, då vill jag leva!" är en musikteaterföreställning om den svenske sångaren och poeten Carl Michael Bellmans liv och verk. Föreställningen är en hyllning till det svenska språket och bjuder på en upplevelse full av entusiasm, längtan

och drömmar.

Teaterregissörens kommentar

"Vi har ett mycket samarbetsår framför oss, med spel från Kanada, Sverige, Norge och Vasa. Teaterns upp-gift är att utforska vad mänskligt liv kan vara, och genom de här pjäserna gör vi just det, säger teaterchef Ann-Luise Bertell.

Wasateatern välkomnar publiken till ett föreställningsår fullt av variation och djupa upplevelser. Biljetter finns tillgängliga nu, så säkra din plats för att uppleva höstens och vinterns höjdpunkter på teatern.

### Storviks skola förstoras: Användarna deltar i planeringen

På skoltomten i Storlax planeras som bäst en ny byggnad som kommer att betjäna särskilt elever med krävande särskilt stöd. I den nya byggnaden kommer det

## VECKANS KONSTUPPLEVELSE:



Robert Wilhelm Ekman  
1808-1873

Landets mest tongivande konstnär i medlet av 1800-talet, anses av många vara målarkonstens fader i Finland.

Kreta Haapasalo spelande kantele i bondstuga, 1868

att finnas undervisningslokaler för krävande särskilt stöd, eftermiddagsverksamhet och en ungdomsgård. I projektet beaktas synpunkter från brukarna, det vill säga barn, unga och personal, som kommer att kunna påverka utformningen av de nya lokalerna.

Behovet av särskilt stöd har ökat betydligt

Under de senaste åren har antalet elever med särskilt stöd ökat betydligt i Iso-lahti skola. Skolans nuvarande lokaler räcker inte längre till för att möta det ökade behovet, och därför infördes tillfälliga utrymmes-element på gården i oktober 2023. När den nya byggnaden är klar kan de rumsliga elemen-

ten undvaras.

– År 2004 fanns det 31 elever med särskilt stöd, men det här läsåret är de redan 96. Antalet har alltså tre-dubblats och prognoserna visar inte på någon minskning, säger Taito Gromov, rektor för Iso-lahti koulu.

Utbyggnaden ska vara klar 2026

Byggprojektet för utbyggnaden av Iso-lahtis skola befinner sig för närvarande i projektplaneringsfasen, där utgångspunkterna för planeringen kommer att fastställas. När projektplanen är klar går den vidare till beslutsfattande i nämnden på hösten och senare till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige. (Vaasa.fi)

### Wärtsilä varnar: Stigande elpriser kan hota Finlands gröna omställning

Wärtsilä Oyj Abp har publicerat en modellering av det finländska energisystemet, enligt vilken finländska elkonsumenterna skulle kunna spara upp till 1,3 miljarder euro per år om systemet fick en flexibel och tillförlitlig kapacitet på 2 gigawatt (GW) före 2030. Modelleringen visar dock att bristen på sådan kapacitet kan leda till höjda elpriser och indirekta negativa effekter på systemets tillförlitlighet, vilket hotar Finlands ansträngningar att leda den gröna omställningen.

Fingrid förutspår att investeringarna i den gröna omställningen kommer att öka elförbrukningen i Finland. Wärtsiläs modellering visar också att elpriserna kommer att stiga kraftigt under de kommande åren. Enligt beräkningar kommer det genomsnittliga elpriset år 2027 att vara 74 €/MWh, vilket är 30 % högre än år 2023. Utan flexibel kapacitet är elpriset starkt beroende av väderförhållandena.

Malin Östman, direktör för strategi och affärsutveckling på Wärtsilä Energy, betonar vikten av en stabil och konkurrenskraftig elförsörjning för att locka investeringar till Finland. För att göra detta möjligt

behövs investeringar i flexibel och tillförlitlig kapacitet som kan stödja förnybara energikällor.

Modelleringen visar att det finska elsystemet kommer att ha svårt att fungera som förväntat under långa perioder med svaga vindar om inte betydande investeringar görs i flexibilitetsskapacitet. Även under normala förhållanden kan 2 GW flexibilitetsskapacitet sänka det genomsnittliga elpriset med 10 procent, vilket motsvarar en årlig besparing på 1,3 miljarder euro för de finländska elkonsumenterna. Under extrema förhållanden, till exempel när Olkiluoto 3- eller Fennoskandina-blarna är ur bruk, kan



## VÄLFÄRDSOMRÅDET



### Pörtom hälsostation flyttar till nya lokaler

Från och med den 3 juni 2024 kommer Pörtom hälsostation att finnas i servicecentrets första våning. Den nya ingången är på södra sidan av byggnaden, i anslutning till parkeringsplatsen nära Centrumvägen.

I samband med flytten ändras även telefontiden för Pörtom hälsostation. Från och med samma datum kommer hälsostationen att ta emot samtal på måndagar och fredagar mellan klockan 8 och 9. Det nya telefonnumret är 040 6871890.

Kundservicecentralen fortsätter att betjäna som vanligt, måndag till torsdag kl. 8–15 och fredag kl. 8–14, på telefonnummer 06 2189000.

besparingarna uppgå till 2 miljar-der euro.

För att stöda dessa investeringar föreslår Wärtsilä att öppna en kapacitetsmarknad i Finland så snart som möjligt. En sådan marknad skulle säkerställa tillräcklig elförsörjning under de mest krävande vintersäsongerna, samtidigt som den skulle stödja fluktuationer i produktionen av förnybar energi.

”Wärtsiläs flexibla kraftverk kan tas i drift på några minuter och drivas så länge som det behövs, vilket möjliggör en effektiv användning av förnybara energikällor”, säger Östman.

### Vaccin mot fågelinfluensa för riskgrupper i juni

Österbottens välfärdsområde meddelar att vaccin mot fågelinfluensa erbjuds till personer som hör till riskgrupper

från och med juni. Endast personer som fyllt 18 år och som hör till en riskgrupp kan få vaccinet. Närmare information om tidsbokning, tidsbokning och vaccinationsställen ges i början av juni.

Vem rekommenderas att vaccinera sig?

Vaccin mot aviär influensa rekommenderas för följande riskgrupper:

Personer som kommer i kontakt med pälsdjur på pälsfarmer.

Personer som arbetar med fjäderfä, inklusive personal på tam- och fjäderfågårdar och hobbyhöns.

Personer som hanterar och bortskaffar sjuka och döda fåglar eller djur och personer som arbetar med städning av deras lokaler.

Människor som arbetar i fågelskydd med att ta hand om vilda fåglar.

Serviceveterinärer.

Laboratoriepersonal

som hanterar fågelinfluensavirus eller prover som kan innehålla viruset.

Vad kan vaccinet förebygga?

Vaccinet är utformat för att skydda mot fågelinfluensa, en sjukdom som kan orsaka allvarliga hälsoproblem hos människor, även om det är sällsynt att bli smittad. För dem som är i riskzonen kan vaccinet vara ett viktigt skydd mot potentiellt allvarliga sjukdomsfall.

Det vanliga vaccinet mot säsongsinfluensa ges senare i höst.

Närmare information om vaccinationstider, tidsbokningar och vaccinationsställen publiceras i början av juni. (Österbottens valkrets)

**De, som vet litet mera är De, som läser Wasa Dagblad**

**Liftens priser förenhetligas: Det blir enklare och tydligare att köpa biljetter**

Från och med 1.7.2024 blir Vasaregionens kollektivtrafik Liftis mer enhetlig och kundvänlig. Syftet är att förenkla biljettköp och göra det mer transparent för alla passagerare.

För närvarande varierar priset på en enkelbiljett beroende på betalningsmetod. Till exempel kostar en mobilbiljett i Waltti-appen 3,00 €, medan den billigaste biljetten med resekort kostar 1,33 €. Resan kan också betalas med kontantlös betalning (1,50 €), kontant (2,00 €) eller partnerappar (1,50 € –

3,00 €).

Enligt förslaget ska alla betalningssätt, utom kontanter, betala för en enkelresa i zon A till samma pris i zon A från och med 1.7.2024. I det här fallet är priset 1,70 €. Biljettpriset för kontant betalning höjs till 2,20 euro.

– Vi vill göra prissättningen tydligare och mer kundvänlig, säger Anastasia Backlund, expert på kollektivtrafik. ”Efter ändringen är bussbiljettterna fortfarande de billigaste i Finland.”

Harmoniserade priser: Vuxen A-zon: 1,70 € (alla betalningsmetoder utom kontanter)

Vuxen enkelresa zon A (kontanter): € 2.20

Barn och ungdomar under 17 år: 50% rabatt på vuxenbiljetter

Grupprabatt (minst 10 personer): 30 % rabatt på vuxenbiljetter

Ändringarna träder i kraft 1.7.2024.

**Stads kärnan blomstrar när de tomma affärslokaler minskar och nya företag öppnar**

Vasa har äntligen vänt! En färsk rapport från Living City Centres visar att livskraften i Vasacentrum har börjat öka. Antalet tomma affärslokaler har minskat dramatiskt och antalet affärer som är öppna på vardagar har ökat jämfört med förra året.

Den glada nyheten placerar Vasa på sjätte plats i en jämförelse av 34 städer! Invånarnas och företagarnas hårda arbete belönas äntligen och Vasas hjärta klappar starkt igen.

Metoden som utvecklats av Levande stadscentrum har följt upp stadscentrumens livskraft sedan 2015. I år deltog 34 städer i un-

dersökningen, och Vasas uppgång till sjätte plats är en betydande prestation.

Vad är hemligheten bakom Vasas framgång? Det är svårt att säga säkert, men flera faktorer har sannolikt bidragit till denna vändning. Stadens satsningar på att utveckla stads kärnan, kampanjer för att locka nya företag och samarbete med företagare har sannolikt bidragit på ett betydande sätt.

**Skadegörelse kostar upp till 150 000 euro per år i Vasa:**

”De sparade pengarna kunde användas till förmån för unga”

I Vasa har kostnaderna för skadegörelse stigit betydligt och den årliga prislappen är upp till 150 000 euro. Denna summa skulle kunna användas till förmån för ungdomar, vilket är kärnan i det nya utvecklingsprojektet.

Vasa stad har inlett ett flerårigt projekt för att hitta effektiva sätt att förebygga skadegörelse.

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt att involvera ungdomarna, så att de kan delta i brainstorming av både åtgärder för att förebygga vandalism och användning av de pengar som sparas.

Ungdomars delaktighet i utvecklingen

Projektet genomförs i samarbete med ungdomstjänsterna och kommuntekniken. Målet är att skapa nya verksamhetsmodeller som kan bidra till att minska skadegörelsen. De unga får vara med och påverka hur de sparade pengarna används, vilket sporrar dem att aktivt delta i utvecklingen av staden.

– Till exempel att ta bort klistermärken och

taggar och rengöra dem från soptunnor, broräckaren, trafikskyltar, busskurer och lyktstolpar kostar cirka 50 000 euro per år. Med dessa pengar kunde vi också utveckla stadsmiljön på ett sätt som ungdomarna vill ha”, säger projektkoordinator Joni Paaso.

Förebyggande av vandalism med morötter

Syftet med projektet är särskilt att belöna unga som minskar skadegörelsen. Om skadegörelsen kan minskas kommer ungdomarna att kunna bestämma var de sparade pengarna ska användas. Denna morotsmodell uppmuntrar unga människor att vidta positiva åtgärder och hjälper dem att se konkreta resultat av sitt eget bidrag.

Samarbete lönar sig

Brändö fotbollsplan är ett exempel på områden där skadegörelse har förekommit. Syftet med de nya verksamhetsmodellerna och de ungas aktiva deltagande är att minska skadegörelsen och förbättra stadens attraktionskraft.

Vasa stads utvecklingsprojekt är ett viktigt steg mot en tryggare och trivsammare miljö. De ungas delaktighet och beaktandet av deras åsikter gör projektet särskilt meningsfullt. Pengarna som sparas på detta sätt kan användas till de förbättringar de vill ha, till gagn för hela samhället.

**Hitachi Energy stärker sitt samarbete med VAMK**

Hitachi Energy har tecknat ett viktigt partnerskapsavtal med Vasa yrkeshögskola. Det centrala partnerskapet möjliggör ett systematiskt och fruktbart samarbete. (VAMK)

**Barnfamiljerna har hittat paradiset: I Larsmo föds nästan fyra barn per kvinna!**

Nativiteten rasar – bara en kommun har passerat tröskeln för förnyelse!

Det föds allt färre barn i Finland. Den nedåtgående trenden som började 2010 fortsätter och nu finns det också stora skillnader mellan kommuner och regioner.

Minst föddes det i Tammerfors, Joensuu, Åbo och Nyslott. I dessa städer med över 20 000 invånare var det summerade fruktsamhetstalet endast 1,07–1,12 barn per kvinna 2020–2023.

Men som tur är finns det ljusglimtar! I vissa kommuner är barnen värda en skatt. I Larsoto, Pyhäntä och Merijärvi föds 3–3,6 barn per kvinna! I Larsmo har siffran till och med stigit under de senaste åren.

”Kommuner med ett fruktsamhetstal på över tre barn per kvinna är sällsynt i Finland. I början av 2000-talet var antalet fortfarande 17, nu bara fyra, säger Juhana Nordberg vid Statistikcentralen.

Ju större kommun, desto färre barn. Statistiken visar på ett tydligt samband: ju mindre kommun desto större sannolikhet är det att det föds fler barn.

Det summerade fruktsamhetstalet i hela landet var 1,26 år 2023, vilket är det lägsta fruktsamhetstalet sedan år 1776. Det innebär att en kvinna föder i genomsnitt 1,26 barn under sin livstid.

Andelen mödrar med ett främmande modersmål av de föderskor som fött barn har ökat nästan under hela 2000-talet. Deras andel är nu om-

kring 16 %, jämfört med endast 4 % år 2000. De största grupperna med ett främmande språk som modersmål är ryska (3 804 födda), arabiska (2 479) och somaliska (2 259).

Källa: Statistikcentralen

**Musikfestspelen Korsholm börjar med evenemanget Tjuvstart-Varasstart-Early Start den 23.7.**

Musikfestspelen Korsholms 42:a säsong inleds med evenemanget Tjuvstart-Varasstart-Early Start i Vasa domkyrka den 23 juli kl. 19.30. Programmet har en unik kombination av stumfilm och orgelspel.

Stumfilmen Österbotten (1925) skildrar Österbotten och dess invånare i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Filmen regisserades av Teuvo Puro och är en av klassikerna inom finsk stumfilm. Orgelackompanjemanget är Jimi Järvinen,

Evenemanget är kostnadsfritt. Ordnas i samarbete med Vasa kyrkliga samfällighet.

Evenemanget Tjuvstart-Varasstart-Early Start är ett utmärkt tillfälle att bekanta sig med stämningen på Musikfestspelen Korsholm och uppleva en unik upplevelse med historisk stumfilm och orgelackompanje-mang.

**Lidl: Den billigaste matbutiken i alla städer – varukorgen är upp till 20 % billigare än konkurrenterna**

Lidl har jämfört kundvagnspriserna i sju olika städer runt om i Finland och resultaten är tydliga:

Lidl är den billigaste matbutiken oavsett plats. Lidls kundvagn var upp till 20 % billigare än konkurrenternas.

”Vi har gjort kundvagnsjämförelser i flera år och resultaten är alltid desamma: Lidl är det billigaste alternativen”, säger Lidls kommersiella direktör Mikko Forsström. ”Den här gången ville vi också utmana det sätt på vilket varukorgsjämförelser görs i offentligheten. I våra jämförelser har vi tagit hänsyn till samma produkter och förpackningsstorlekar samt regionala prisfluktuationer.”

I Lidls jämförelse ingick Prisma, K-Citymarket, S-Market och K-Supermarket. Jämförelsen gjordes i Jyväskylä, Kuopio, Uleåborg, Tammerfors, Åbo, Vanda och Helsingfors.

– Vi tror att transparens och rättvis konkurrens gynnar konsumenterna, säger Forsström. ”Därför vill vi öppna våra kundvagnsjämförelser för alla och utmana andra aktörer att göra sina jämförelser på samma sätt.”

**De, som vet litet mera är De, som läser Wasa Dagblad**

**Finlands Läkarförbund vidhåller sin ståndpunkt: Eutanasi legaliseras inte**

Finlands Läkarförbund ändrar inte sin ståndpunkt i fråga om eutanasi. Finlands Läkarförbunds delegation beslutade vid sitt möte torsdagen den 16.5.2024 att hålla förbundets

ståndpunkt oförändrad.

Enligt beslutet motätter sig Finlands Läkarförbund fortfarande legaliseringen av eutanasi och läkarnas skyldighet att som yrkesgrupp utföra åtgärder vars främsta syfte är att påskynda patientens död.

Enligt Finlands Läkarförbund är eutanasi en oåterkallelig åtgärd som sätter läkarnas etiska principer på hårda prov, och dess effekter kan ha betydande konsekvenser för till exempel läkarnas ork och jämlikheten mellan patienterna.

Finlands Läkarförbund anser inte heller att hälso- och sjukvården i Finland för närvarande är redo att legalisera eutanasi.

**En ny fästingsjukdom hotar finländarna:**

Neonerlichios kan orsaka långvarig feber

Klimatförändringarna för med sig nya hot mot vår hälsa. En av dem är en fästingburen bakterieinfektion som kallas ”neonerlichios”, vars första fall har upptäckts i Finland. Infektionsläkaren Ulla Hohenthal varnar för det nya hotet i Mediutiset.

Huvudsymptomet på neonerlichios är långvarig feber som kan pågå i upp till flera veckor. Det kan vara svårt att ställa diagnos eftersom sjukdomen fortfarande är sällsynt och symtomen kan likna andra fästingburna sjukdomar, till exempel borrelia. Lyckligtvis är behandlingen av neonerlichios effektiv med antibiotika, som också används vid behandling av borrelios.

Risken för fästingburna sjukdomar ökar i och



med klimatförändring- en, eftersom fästingarna trivs i varmt och fuktigt väder. Därför är det viktigt att skydda sig mot fästingar genom att bära en täckande mask och använda mygg- och fästingmedel. Fästingbett bör också övervakas och läkarvård bör sökas om symtom upp-träder.

Upptäckten av neoerlichios är en påminnel- se om att vi måste vara vaksamma på nya infek- tionssjukdo-mar. Genom att följa hälsomyndighe- ternas anvisningar och skydda oss mot fästingar kan vi minimera risken för att smittas av denna och andra fästingburna sjukdomar.

**Boktips i Kuopio: Biblioteksdagarna samlar hundratals yrkesverk- samma!**

Kuopio förbereder sig för en stor fest för bokäls- kare! Biblioteksdagarna samlar hundratals proffs och pass-ionerade läsare till staden 4.-6.6.2024. Eventet är fullt av inspi- rerande föreläsningar, nätverkande och såklart böcker!

Biblioteket – kommu- nens hjärta: Under detta tema utforskas bibliote- kens roll i samhället och de möjlig-heter de er- bjuder. Det kommer sä- kert att finnas något för alla i programmet, och det kommer säkert att finnas några överrask- ningar.

En hyllning till littera- turen: Biblioteksdagarna erbjuder ett unikt tillfälle att träffa författare och höra deras tankar. Det finns också flera panel- samtal och workshops där du kan lära dig nya saker om skrivande och läsning.

Nätverkande och nya

idéer: Biblioteksdagarna är ett utmärkt tillfälle att träffa nya människor och upp-täcka nya idéer. Evenemanget erbjuder också många möjligheter att nätverka med proffs inom branschen.

Den enda mässan i biblioteksbranschen: Biblioteksdagarna kom- mer också att vara den enda mässan i branschen där du kan lära dig om de senaste produkterna och tjänsterna.

Miss inte detta uni- tionssjukdo-mar. Genom att följa hälsomyndighe- ternas anvisningar och skydda oss mot fästingar kan vi minimera risken för att smittas av denna och andra fästingburna sjukdomar.

Mer information och anmäl- an:

- [www.kirjasto- paivat.fi](http://www.kirjasto- paivat.fi)

**THL: Fetma i Fin- land orsakar re- dan stora problem – nu är det dags för samhällseliga åtgärder**

BMI hos cirka 1,2 miljo- ner vuxna överskrider fetmagränsen (30 kg/ m2). 30 % av kvinnorna och 27 % av männen har fetma. Fetma är vanli- gast bland personer i ål- dern 40–64 år, varav var tredje har fetma.

Midjefetma är ännu vanligare och drabbar nästan varannan vuxen. Midjevolanggränsen för midjevolang anses vara mer än 90 cm för kvinnor och mer än 100 cm för män.

Fetma och bukfetma har blivit vanligare bland personer i arbetsför ål- der, det vill säga i åldern 20–64 år. Bland män i ar- betsför ålder har fetma ökat med 3 procenten- heter och bland kvinnor med 4 procentenheter jämfört med 2017. En medelstor man har ökat med 1,6 kg och en kvinna med 1,8 kg.

Uppgifterna framgår av THL:s undersökning Hälsosamma Finland, där 10 000 slumpmässigt utvalda per-soner som fyllt 20 år kallades till en omfattande hälsoun- dersökning. Av dessa deltog 5 800 (58 % av de in- bjudna bidragen) i häl- sokontrollen.

– Fetma blir allt van- ligare och problemen det orsakar exploderar. Fetma kostar sjukvården en miljard varje år. Om- fattande åtgärder från samhällets sida behövs senast nu för att stop- pa befolkningsfetman. Sådana åtgärder kan till exempel vara skatter och marknadsföringsrestrik- tioner på grund av att maten är ohälsosam, säger docent Annamari Lundqvist, som lett stu- dien.

**Asma Assad di- agnostiserad med akut myeloisk leu- kemi**

Den syriske presiden- tens fru Asma Assad har insjuknat i leukemi, enligt presidentens Tele- gram-kanal

**VECKANS CITAT**

**Finländska me- dier koncentre- ras – och det spelar en roll**

En allt större del av pres- sen hamnar i händerna på allt färre tidningsut- givare.

Heikki Hellman, Helsing- gin Sanomat, 26.5.24

SPELAR det någon roll vem som äger tidningen jag läser?

Hesarini är i Sanoma- koncernens händer, men under det senaste decenniet har de flesta regionala tidningar bytt ägare, några eller till och med två gånger. I våras överfördes Karjalainen, som ges ut i Joensuu, till Keski-suomalainen-kon- cernen och Vasabladet i Vasa till Bonnier News.

När en tidning flyttar från ett stall till ett annat ändras vanligtvis oc-kså papperstidningens layout och början av nättidningen. Koncern- styrningen ökar och au- tonomin i leveranserna minskar. Samma reporta- ge, personliga intervjuer, krönikor och tv-recensi- oner cirkulerar i kedjans alla dagstidningar.

Det blir mindre och mindre av tidningens eget innehåll.

**EU-VALET**



# EU-ELECTION

## European Parliament Election 2024 - All Candidates

Liberaler	Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.	40
2	22	Ilmarinen, Iina, eduskuntaryhmän pääsihteerin, Master of Laws, Helsinki
Ahtola, Eero, yrittäjä, Vantaa	Korhola, Eija-Riitta, filosofian tohtori, tietokirjailija, Helsinki	41
3	23	Taavitsainen, Satu, toiminnanjohtaja, hallintotieteiden maisteri, Mikkeli
Haapalehto, Jaakko, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja, Kankaanpää	Heikkinen, Matti, insinööri, tiimipäällikkö, Oulainen	Perussuomalaiset r.p., Sannfinländarna r.p.
4	24	42
Karhunen, Marko Eerikki, tuotepäällikkö, Kerava	Hiipavuori, Katriina, valtiotieteiden maisteri, eduskunta-avustaja, Masku	Antikainen, Sanna, sairaanhoitaja, kansanedustaja, Outokumpu
5	25	43
Kivinen, Lassi, avainasiakaspäällikkö, Helsinki	Mönttinen, Ari, terveyskeskuslääkäri, Lohja	Ekman, Johanna, vastuullisuusneuvonantaja, yrittäjä, Orimattila
6	26	44
Kivirinta, Aki, IT-konsultti, Oulu	Pettersson, David, jordbrukare, teologie magister, maanviljelijä, teologian maisteri, Pedersöre	Garedew, Kaisa, kansanedustaja, Jyväskylä
7	27	45
Korhonen-Low, Mira, kauppatieteiden maisteri, asiantuntija, Helsinki	Puolimatka, Tapio, professori emeritus, Jyväskylä	Grönroos, Simo, filosofian tohtori, toiminnanjohtaja, Espoo
8	28	46
Lampinen, Kimmo, sähköasentaja, Jyväskylä	Ruotsala, Aki, yrityspalvelujohtaja, ekonomi, Seinäjoki	Heltimoinen, Ilpo, tuotantotekniikan mekaanikko, Lappeenranta
9	29	47
Lehtisalo, Tiia, sairaanhoitaja (AMK), Riihimäki	Terä, Tommi, toiminnanjohtaja, tradenomi, Turku	48
10	30	Juvonen, Arja, kansanedustaja, geronomi (YAMK), Espoo
Leinonen, Arne, tuoteomistaja, palvelumuotoilija, Helsinki	Turunen, Ann-Niina, koulunkäynninohjaaja, perhehoitaja, Lappeenranta	49
11	31	Kivirinta, Joonas, tekniikan lisensiaatti, Tampere
Lähteenmäki, Laura, projektipäällikkö, IT-insinööri, Lahti	Visakorpi-Kemppainen, Marika, aluesyyttäjä, varatuomari, Jyväskylä	50
12	32	Koponen, Ari, kansanedustaja, Ypäjä
Mertala, Tomi, opiskelija, Joensuu	Lahto, Christa, yritysjohtaja, yrittäjä, Pori	51
13	33	Laitinen, Lauri, Perussuomalaisen nuorisopuheenjohtaja, ensihoitajaopiskelija, Lappeenranta
Mutenia, Sami, huoltomies, Rovaniemi	Korhonen, Toni, toimitusjohtaja, yrittäjä, Vaasa	52
14	34	Luukkanen, Arto, yliopistolehtori, Järvenpää
Mäkipelto, Jussi, diplomi-insinööri, Kaus-tinen	Luomala, Mikko, väitöskirjatutkija, Espoo	53
15	35	Makkonen, Teija, valtiosihteerin, sotatieteiden maisteri, Helsinki
Paasonen, Juha, linja-autonkuljettaja, Turku	Redsven, Petteri, yrittäjä, toimitusjohtaja, Lahti	54
16	36	Niikko, Mika, yrittäjä, Vantaa
Peltola, Jarmo, projektipäällikkö, Leppävirta	Leponiemi, Johanna, opettaja, muusikko, Oulu	55
17	37	Peltokangas, Mauri, kansanedustaja, Kokkola
Peltola, Juha-Matti, kirvesmies, Tampere	Kolhinoja, Inka, merkonomi, urheilija, Vantaa	56
18	38	Polvinen, Mikko, kansanedustaja, insinööri (YAMK), Kuhmo
Pihkola, Miika, opiskelija, Lappeenranta	Nummela, Nina, yrittäjä, Vantaa	57
19	39	Ruohonen-Lerner, Pirkko, Euroopan parlamentin jäsen, Helsinki
Pollari, Visa, ohjelmistokehittäjä, yrittäjä, Espoo	Jaari, Heidi, lentoemäntä, avustustyöntekijä, Helsinki	58
20		
Sneitz, Nina, tutkija, filosofian tohtori, Helsingfors		
21		
Vihervaara, Tommi, johtava asiantuntija, Akaa		



Seppänen, Sara, kansanedustaja, kasvatustieteiden maisteri, Rovaniemi  
59  
Tynkkynen, Sebastian, kansanedustaja, Oulu  
60  
Vallin, Veikko, yrittäjä, Tampere  
61  
Väätäinen, Nanna, lähihoitaja, ensihoitajaopiskelija, Kuopio  
Vasemmistoliitto r.p., Vänsterförbundet r.p.  
62  
Aaltonen, Mikko, hallintotieteiden maisteri, Euroopan unionin alueiden komitean jäsen, Tampere  
63  
Andersson, Li, kansanedustaja, puolueen puheenjohtaja, riksdagsledamot, partiordförande, Turku  
64  
Bibani, Gashaw, projektipäällikkö, projektchef, Vantaa  
65  
Diop, Paco, varhaiskasvatuksen opettaja, Turku  
66  
Jokelainen, Jessi, filosofian maisteri, copywriter, Oulu  
67  
Jussinniemi, Jouni, pääluottamusmies, puolueen 2. varapuheenjohtaja, Pyhäjärvi  
68

Kilpeläinen-Tuoma, Piia, opetustoimen ylitarkastaja, Pello  
69  
Kuivalainen, Maija, ympäristöpolitiikan opiskelija, Joensuu  
70  
Kyllönen, Merja, kansanedustaja, bioanalyttikko, Suomussalmi  
71  
Käppi, Matleena, opiskelija, luonnontieteiden kandidaatti, Jyväskylä  
72  
Lindén, Lauri, opiskelija, Tampere  
73  
Majok, Ajak, taitelija, Helsinki  
74  
Mielonen, Joona, elokuvatyöntekijä, apulaisohjaaja, Kotka  
75  
Minkkinen, Minna, puolueen 3. varapuheenjohtaja, sosiaalityöntekijä, Tampere  
76  
Nieminen, Riku, näyttelijä, yrittäjä, Helsinki  
77  
Pikkarainen, Harri, ylilääkäri, överläkare, Lahti  
78  
Saramo, Jussi, kansanedustaja, Vantaa  
79  
Säynevirta, Sami, järjestöpäällikkö, metsätalousinsinööri (AMK), Helsinki  
80

Tuominen, Lotta, opiskelija, yrittäjä, Jyväskylä  
81  
Vuorinen, Pinja, Vasemmistonuorten puheenjohtaja, Helsinki  
Totuuspuolue r.p.  
82  
Alanen, Outi, näyttelijä, ensihoitaja (AMK), Helsinki  
**Svenska folkpartiet i Finland r.p., Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.**  
83  
Biaudet, Eva, riksdagsledamot, kansanedustaja, Helsingfors  
84  
Borg, Johanna, sjukskötare, sairaanhoitaja, Närpes  
85  
Broman, Samuel, företagare, jurist, yrittäjä, juristi, Korsholm  
86  
Byman, Oscar, specialmedarbetare, ekonomie magister, erityisavustaja, kauppatieteiden maisteri, Kimitoön  
87  
Bäck, Mira, sjukskötärstudierande, sairaanhoitajaopiskelija, Vasa  
88  
Cederlöf, Dan, elevhandledare, studerande, opinto-ohjaaja, opiskelija, Helsingfors  
89  
Hagman, Oona, företagare, yrittäjä, Helsingfors  
90  
Henriksson, Anna-Maja, undervisningsminister, riksdagsledamot, opetusministeri, kansanedustaja, Jakobstad  
91  
Hertzberg, Magnus, journalist, pensionär, toimittaja, eläkeläinen, Helsingfors  
92  
Jern, Mikael, agronom, jordbrukare, agronomi, maanviljelijä, Esbo  
93  
Meinander, Henrik, professor, professori, Helsingfors  
94  
Möller, Ingrid, studerande, opiskelija, Pargas  
95  
von Nandelstadh, Wilhelm, företagare, yrittäjä, Sastamala  
96  
Nilsson, Anton, ministerråd, ministerineuvos, Mariehamn  
97  
Pusa, Kalle, IT-konsult, jurist, IT-konsultti, juristi, Helsingfors  
98  
Sigfrids, Frida, politices magister, riksdagsassistent, valtiotieteiden maisteri, eduskunta-avustaja, Borgå  
99

**\*12\* Wasa Dagblad 2.6.2024**

Sjöskog, Niclas, jordbrukare, maanviljelijä, Pedersöre  
100  
Ståhle, Julia, socialpolitiskt sakkunnig, sosiaalipolitiikan asiantuntija, Esbo  
101  
Westerholm, Anita, rättsnotarie, ministers specialmedarbetare, oikeusnotaari, ministerin erityisavustaja, Raseborg  
102  
Wulff, Nicke, rektor, rehtori, Åbo  
Suomen Keskusta r.p., Centern i Finland r.p.  
103  
Grönberg, Roosa, eduskunta-avustaja, kauppatieteiden kandidaatti, Helsinki  
104  
Heikkilä, Antti, arkkitehti, toimitusjohtaja, Tuusula  
105  
Helin, Perttu, filosofian maisteri, erityisopettaja, Turku  
106  
Honkonen, Petri, kansanedustaja, filosofian maisteri, Saarijärvi  
107  
Häkkinen, Kati, yrittäjä, kirjailija, Mikkeli  
108  
Jaatinen, Satu, yrittäjä, kauppatieteiden maisteri, Asikkala  
109  
Kajan, Venla, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti, Kuopio  
110  
Katainen, Elsi, Euroopan parlamentin jäsen, Kuopio  
111  
Kaunisto, Timo, toiminnanjohtaja, filosofian tohtori, Hämeenlinna  
112  
Koriseva, Piia, yrittäjä, toimittaja, Paimio  
113  
Kulmuni, Katri, kansanedustaja, yhteiskuntatieteiden maisteri, Tornio  
114  
Lintilä, Mika, kansanedustaja, Toholampi  
115  
Paakki, Valtteri, maakuntasuunnittelija, filosofian maisteri, Espoo  
116  
Rinne, Petri, metsänhoitaja, toiminnanjohtaja, Sastamala  
117  
Roininen, Petri, diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Helsinki  
118  
Ronkola, Sami, nuoriso-ohjaaja, muusikko, Kerava  
119  
Silander, Marju, toiminnanjohtaja, valtiotieteiden maisteri, Espoo  
120  
Soukkio, Joonas, Keskustaopiskelijoiden puheenjohtaja, Tampere  
121

Taskila, Joel, yrittäjä, Oulu  
122  
Toppinen, Ira, ekonomi, sivistysjohtaja, Siikalatva  
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue -  
Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.  
123  
Airaksinen, Tanja, erityisopettaja, filosofian maisteri, Kuopio  
124  
Borg, Patrik, yrittäjä, kehitysjohtaja, Vantaa  
125  
Eckerman, Jessy, lagtingsledamot, ungdomsledare, Mariehamn  
126  
Elo, Piia, apulaispormestari, valtiotieteiden maisteri, Turku  
127  
Guzenina, Maria, kansanedustaja, toimittaja, Espoo  
128  
Heinäluoma, Eero, Euroopan parlamentin jäsen, Helsinki  
129  
Heiskanen, Miina-Anniina, kauppatieteiden maisteri, tanssinopettaja (AMK), Oulu  
130  
Helin, Sari, yrittäjä, toimittaja, Helsinki  
131  
Järvelä, Viivi, väitöskirjatutkija, biofysikko, Kemi  
132  
Kangaskolkka, Emilia, Demarinuorten puheenjohtaja, yhteiskuntatieteiden ylioppilas, Liperi  
133  
Kiljunen, Kimmo, kansanedustaja, valtiotieteen tohtori, Vantaa  
134  
Komu, Pekka, liiketoimintakehittäjä, Lahti  
135  
Kyllönen, Tiina, nuorisotyöntekijä, omaishoitaja, Kajaani  
136  
Kymäläinen, Suna, kansanedustaja, Lappeenranta  
137  
Lintonen, Emmi, optikko, optometrismi (AMK), Forssa  
138  
Merinen, Ville, kansanedustaja, psykoterapeutti, Pirkkala  
139  
Niemi-Laine, Päivi, yhteiskuntasuhteiden johtaja, filosofian maisteri, Helsinki  
140  
Perholehto, Pinja, kansanedustaja, Hyvinkää  
141  
Qvintus, Dimitri, johtaja, direktör, Helsinki  
142  
Rantanen, Piritta, kansanedustaja, sairaanhoitaja, Jämsä  
Suomen Kommunistinen Puolue - Fin-

lands Kommunistiska Parti r.p.  
143  
Ekman, Heikki, piirisihteeri, Vantaa  
144  
Etto, Joonas, muusikko, Posio  
145  
Grönfors, Mervi, varhaiskasvatussihteeri, pääluottamusmies, Tampere  
146  
Hollo, Taina, verosihteeri, filosofian maisteri, Sastamala  
147  
Kajari, Tarja, peruskoulun opettaja, eläkeläinen, Espoo  
148  
Kallioinen, Toni, opiskelija, Joensuu  
149  
Karttunen, Jari, pääsihteeri, Vantaa  
150  
Kettunen, Jonas, konepuuseppä, Kajaani  
151  
Kivistö, Anni, opiskelija, Joensuu  
152  
Knuutila, Jarmo, ulkoalueiden hoitaja, siivoaja, Taipalsaari  
153  
López Sánchez, Miguel, yliopistonopettaja, Jyväskylä  
154  
Mäntysalo, Jiri, koulutus- ja tiedotussihteeri, Vantaa  
155  
Packalén, Petra, päätoimittaja, Tampere  
156  
Päiväniemi, Juha, raideliikenteen turvamies, piirisihteeri, Seinäjoki  
157  
Salminen, Hannu, näyttelijä, eläkeläinen, Helsinki  
158  
Sandberg, Tiina, pääsihteeri, Helsinki  
159  
Siivonen, Akira, ICT-asentaja, Pori  
160  
Sulander, Lauri, koneenasentaja, Nokia  
161  
Tapanainen, Bex, seksityöntekijä, Tampere  
162  
Taskinen, Liisa, lääkäri, eläkeläinen, Kotka  
Avoim Puolue r.p., Öppna Partiet r.p.  
163  
Botty van den Bruele, Thierry, luonnontieteiden kandidaatti, matemaatikko, Espoo  
164  
Järvenpää, Kristiina, hammashoitaja, Helsinki  
165  
Korhonen, Janne, tutkija, maatalous- ja metsätieteiden tohtori, Helsinki  
166  
Leskinen, Seppo, toimittaja, metallimies, Kemi  
167  
Liljeström, Patrik, sähköasentaja, Vantaa

168  
Malonen, Jarkko, järjestyksenvalvoja, Tammela  
169  
Mema, Armando, kirjanpitäjä, Nurmijärvi  
170  
Nuotio, Ilkka, eläkeläinen, yrittäjä, Helsinki  
171  
Nuotio, Jennifer, työtön, Helsinki  
172  
Pennanen, Petrus, filosofian tohtori, puolueen puheenjohtaja, Helsinki  
173  
Tuovinen, Jouni, yrittäjä, ohjelmoija, Helsinki  
Vapauden liitto r.p.  
174  
Hakkarainen, Teuvo, Euroopan parlamentin jäsen, Viitasaari  
175  
Huhtala, Juha, yrittäjä, perhehoitaja, Kouvola  
176  
Jukkola, Tuomas, yleislääketieteen erikoislääkäri, Pirkkala  
177  
Kauko, Niko Aleksanteri, graafinen suunnittelija, Lahti  
178  
Kautio, Kimmo, asiantuntija, Hämeenlinna  
179  
Koukkari, Heini, lääkäri, Kempele  
180  
Lokka, Junes, yrittäjä, luonnontieteiden kandidaatti, Oulu  
181  
Lyytikäinen, Juho, yrittäjä, insinööri, Tuusula  
182  
Mäkelä, Rauli, lääkäri, eläkeläinen, Espoo  
183  
Olsen, Vanessa, yrittäjä, ekonomi, Helsinki  
184  
Peltola, Sakari, maatalousyrittäjä, Pyhtää  
185  
Poltto, Jyri, yrittäjä, valmentaja, Kauhava  
186  
Saarela, Lauri, oikeustieteen maisteri, luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, Laitila  
187  
Strandvik, Susanna, esihenkilö, Helsingfors  
188  
Tiihonen, Ossi, yrittäjä, puolueen puheenjohtaja, Lohja  
189  
Timonen, Pekka, lääkäri, Kuopio  
190  
Tranberg, Heli, tradenomi (YAMK), Rovaniemi  
191  
Tyni, Tatu, taikuri, Raasepori  
192  
Ulmanen, Maija-Sofia, yhteiskuntatieteid-

**\*13\* Wasa Dagblad 2.6.2024**

en maisteri, filosofian maisteri, Nokia  
193  
Valtananen, Niina, yrittäjä, Kokemäki  
Vihreä liitto r.p., Gröna förbundet r.p., Ruona lihttu r.b.  
194  
Elfgren, Thomas, rikoslyrikomisario, eläkeläinen, kriminalöverkommissarie, pensionär, Vantaa  
195  
Eteläinen, Unna, opiskelija, Rovaniemi  
196  
Harjanne, Atte, diplomi-insinööri, kansanedustaja, Helsinki  
197  
Hopsu, Inka, kansanedustaja, luokanopettaja, Espoo  
198  
Huff, Shawn, yrittäjä, Helsinki  
199  
Huhtamäki, Timo, toimitusjohtaja, verkställe direktör, Master of Business Administration, Helsinki  
200  
Ilvonen, Miro, Vihreiden Nuorten ja Opiskelijoiden puheenjohtaja, Helsinki  
201  
Jussila, Perttu, viestintäkonsultti, Tampere  
202  
Kaimio, Tuire, eläintenkouluttaja, tietokirjailija, djurtränare, fackboksförfattare, Vantaa  
203  
Keränen, Silja, diplomi-insinööri, puolueen varapuheenjohtaja, Kajaani  
204  
Kousa, Tuuli, viestintäjohtaja, Master of Laws, Helsinki  
205  
Liukkonen, Ari-Pekka, urheilija, kehittämisspäällikkö, Jyväskylä  
206  
Meriläinen, Rosa, pääsihteeri, Helsinki  
207  
Mikkonen, Krista, kansanedustaja, filosofian maisteri, Joensuu  
208  
Niinistö, Ville, Euroopan parlamentin jäsen, valtiotieteiden maisteri, Turku  
209  
Ohisalo, Maria, kansanedustaja, yhteiskuntatieteiden tohtori, Helsinki  
210  
Ratilainen, Niina, kehitysyhteistyön asiantuntija, Euroopan unionin alueiden komitean jäsen, expert i utvecklingsamarbete, medlem i Europeiska unionens regionkommitté, Turku  
211  
Sangervo, Julia, psykologi, psykologian maisteri, Tampere  
212  
Seppälä, Peppi, energia-asiantuntija, Espoo  
213

Viveväkorva, Susa, varhaiskasvatuksen opettaja, kasvatustieteiden maisteri, småbarnspedagog, pedagogie magister, Oulu  
Kansallinen Kokoomus r.p., Samlingspartiet r.p.  
214  
Aaltola, Mika, yhteiskuntatieteiden tohtori, johtaja, Helsinki  
215  
Apter, Ted, oikeustieteen maisteri, elinkeinopolitiikan erityisasiantuntija, juris magister, näringspolitisk specialsakkunnig, Helsinki  
216  
Kasonen, Mika, ylikonstaapeli, Vantaa  
217  
Kaunisto, Ville, kansanedustaja, Bachelor of Arts, Kouvola  
218  
Kisner, Susanna, sairaanhoitaja, terveystieteiden maisteri, Oulu  
219  
Miala, Maria, viestinnän asiantuntija, Helsinki  
220  
Pietikäinen, Sirpa, Euroopan parlamentin jäsen, kauppatieteiden maisteri, Hämeenlinna  
221  
Päivärinta, Susanne, yhteiskuntatieteiden maisteri, kansanedustaja, Espoo  
222  
Pääkkö, Sakari, talouspoliittinen asiantuntija, valtiotieteiden kandidaatti, Kuopio  
223  
Rantala, Henriina, yhteiskuntatieteiden kandidaatti, Kokoomusopiskelijoiden puheenjohtaja, Nurmijärvi  
224  
Rautanen, Maria, diplomi-insinööri, yrittäjä, Pori  
225  
Rentto, Markku, kauppatieteiden maisteri, yrittäjä, Helsinki  
226  
Salla, Aura, valtiotieteiden tohtori, kansanedustaja, Helsinki  
227  
Sankelo, Janne, toimitusjohtaja, maatalousyrittäjä, Kauhava  
228  
Schulman, Max, agrologi, maanviljelijä, agrolog, jordbrukare, Lohja  
229  
Seittenranta, Sauli, lääkäri, Turku  
230  
Sipola, Annika, yhteiskuntatieteiden maisteri, yrittäjä, Salla  
231  
Toveri, Pekka, kenraalimajuri evp., kansanedustaja, Tuusula  
232  
Träskbäck, Jocka, yrittäjä, Lempäälä  
233  
Virkkunen, Henna, filosofian lisensiaatti,

## EVENEMANG

### BIBLIOTEKSDAGARNA

i Kuopio  
4-6.6.2024  
<https://kirjastopaivat.fi/>

### LMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT

ARMI OOPPERA  
7.6.-16.6.24



Lilli Paasikivi  
[musiikkijuhlat.fi](https://musiikkijuhlat.fi/)

### PRIDE-veckan i Vasa och Korsholm

10-16.6.24  
<https://www.regnbagsallians.fi/>

### VASA AIR SHOW 15.-16.6.

Finlands största flyguppvisning 2024!  
Finlands Flygförbunds huvud-flyguppvisning Flyguppvisningen arrangeras av ett team av Vasa Flygklubbs proffs. Vår organisation är redo att göra ditt deltagande framgångsrikt. Finlands Luftfartsförbunds (SIL) årliga huvudflyguppvisning är också flygvapnets, arméns och Gränsbevakningsväsendets huvudflyg-uppvisning. Flyguppvisningen ordnas i samarbete med Finlands mest erfarna flyguppvisnings-arrangörer, som har erfarenhet av att arrangera 20 internationella flyguppvisningar i Finland, Europa och Asien.  
<https://vaasaairshow.fi/fi/etusivu>

### KALEVALASPELEN detta år i vasa

27-30.6.2024  
FM-tävlingen i friidrott, Kalevaspelen, är ett av de främsta nationella idrottsevenemangen i Finland.  
<https://kk2024.fi/>

### VAASA FOOTBALL CUP

5.-7.7.2024  
<https://www.wasafootballcup.com/>

### "HERÄTTÄJÄJUHLAT" I VASA 5.-7.7.2024

I sommar arrangeras Vasas andra uppväc-

kelsefestival, hela 60 år efter den senaste händelsen.

Dagarnas motto är "Ge vind i seglen". Festivalområdet ligger mitt i centrum, tillsammans med många hotell och restauranger, vilket gör det enkelt att ta sig runt till fots eller med cykel. I Vasa är du verkligen vid havet, eftersom avståndet från torget till stranden endast är några hundra meter. En lugn kvällspromenad längs stranden, ett besök i lekparken eller utforskande av stadens magnifika kulturutbud kan enkelt göras i omedelbar närhet av festivalområdet. "Körttiradio" sänder program dygnet runt under dagarna

### PÖRTOM HEMBYGDSMUSEUM

Sommarmarknaden söndagen den 7 juli kl 10 -15. Kesämarkkinat sunnuntaina 7.7.2024 klo 10 -15.  
På museiområdet finns ett tjugotal försäljare. Museolueella perinteisesti parikymmentä myyntipöytä.  
Klimpsoppa från kl 11.00. Klimppisoppa tarjolla klo 11.00 alkaen.  
Kaffeservering. Kahvitarjoilu.

### TANGOMARKKINAT 40 år

10-14.7.2024  
Seinäjoki  
<https://www.tangomarkkinat.fi/>

### LOHTAJAN KIRKKOMUSIIKKIJUHLAT

23-28.7.2024  
[www.kirkkomusiikkijuhlat.fi](http://www.kirkkomusiikkijuhlat.fi)

### KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

Tjuvstart-Varaslähtö-Early Start  
23.7.24 kl 19.30  
Trefaldighetskyrkan i Vasa  
"POHJALAISIA"-stumfilm, Jimi Järvinen orgel  
[www.korsholmmusicfestival.fi](http://www.korsholmmusicfestival.fi)

### KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

24.7 - 31.7.24  
[www.korsholmmusicfestival.fi](http://www.korsholmmusicfestival.fi)

### VAASA FESTIVAL

1-3.8.2024  
<https://vaasafestival.fi/>

### TOVE TEUVALLA-OPERA

Östermark kyrka .Teuvan kirkko  
3.8.24 - 11.8.2024  
3.8. jl 18  
4.8. kl 15  
8.8. kl 19  
9.8. kl 19  
10.8. kl 15  
11.8. kl 14  
<https://www.korsholmmusicfestival.fi/tove-teuvallo/operan-tove-teuvallo>

### WASA FUTURE FESTIVAL

5-10.8.2024  
Wasa Future Festival 2024 kommer att äga rum den 5-10 augusti. Evenemanget samlar kunniga och motiverade personer från näringslivet, universiteten, de regionala beslutsfattande organen och ministerkåren för att fokusera på att lösa problem i Vasa och runt om i Finland. Festivalen täcker teman som sträcker sig från industriella innovationer till kulturella aspekter och erbjuder en plattform för samarbete och problemlösning.  
Evenemanget kan följas på Wasa Future Festivals YouTube-kanal.

Wasa Innovation Center Gerbyvägen 18  
65230 Vasa

<https://wasafuturefestival.fi/>

### VAASAN MARSSI

9.-11.8.2024  
Vaasan Kävelyklubi ry/rf  
[www.vaasanmarssi.fi](http://www.vaasanmarssi.fi)

### KONSTENS NATT- TAITEIDEN YÖ

15.8.2024  
Men redan nu kan man börja planera olika evenemang, anmälan för denna har öppnats.

### VASA STADSTEATER

12.9.2024 saa ensi-iltansa klassikkomusikaali Cabaret, joka on tarina elämäntähtäjästä ihmisistä vuosien 1929-1930 Berliinin sykkeessä. Nuori amerikkalainen kirjailija Clifford Bradshaw etsii itseään, ihanoi vapaata maailmaa. Englantilainen kabareelaalaja Sally Bowles nauttii asemastaan Kit Kat Klubin rakastettuna päätähänä. Heidän kohdatessaan käynnistyy musikaalin tarina.

### VAASA LITTFEST

tila - tillstånd  
13.-17.11.2024  
[vaasa.fi/littfest](http://vaasa.fi/littfest)

### RUSK

19-23.11.24  
Jakobstad  
Längtans skönhet  
Internationell kreativitet den mörkaste tiden på året  
[ruskfestival.fi](http://ruskfestival.fi)

### TIKANOJA

ÄRETS KONSTHÄNDELSE I VASA!  
EERO JÄRNEFELTS UTSTÄLLNING öppnar den 23.11.24

## GYMNASIER

# Korsholms gymnasium och Vasa övningsskola bland landets bästa gymnasier.

FNB:s årliga statistik om landets gymnasier publicerades i går. Blans stora gymnasier var Pargas svenska gymnasium bäst och bland de små gymnasiet i Etsari.

Det bästa gymnasiet i våra trakter var Korsholms gymnasium på plats 12 och Vasa övningsskola på plats 14.

Av de 15 bästa stora gymnasierna var 10 svenskspråkiga.  
Här är listan över stora och små gymnasier:

### STORA GYMNASIER

Pargas svenska gymnasium, Parainen

Tampereen yliopiston normaalikoulu, Tampere

Brändö gymnasium, Helsinki

Kyrksläts gymnasium, Kirkkonummi

Etelä-Tapiolan lukio, Espoo

Gymnasiet Lärkan, Helsinki

Nousiaisten lukio, Nousiainen

Ekenäs gymnasium, Raasepori

Gymnasiet Grankulla samskola, Kaukainen

Ressun lukio, Helsinki

Katedralskolan i Åbo, Turku

Korsholms gymnasium, Mustasaari

Borgå Gymnasium, Porvoo

Vasa övningsskola, Vaasa

Porkkalan lukio, Kirkkonummi

Paimion lukio, Paimio

Puolalanmäen lukio, Turku

Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio, Turku

Haukiputaan lukio, Oulu

Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu, Helsinki

Pirkkalan yhteislukio, Pirkkala

Kuninkaantien lukio, Espoo

Otaniemen lukio, Espoo

Tölö gymnasium, Helsinki

Mäntsälän lukio, Mäntsälä

Oulun normaalikoulu, Oulu

Kastellin lukio, Oulu

Iisalmen lyseo, Iisalmi

Muuramen lukio, Muurame

Kerttulin lukio, Turku

### SMÅ GYMNASIER:

Ähtäriin lukio, Ähtäri

Kuhmoisten yhtenäiskoulu, Kuhmoisten

Parikkalan lukio, Parikkala

Helsingin ranskalais-suomalainen koulu, Helsinki

Lovisa Gymnasium, Loviisa

Euran lukio, Eura

Sodankylän lukio, Sodankylä

Padasjoen lukio, Padasjoki

Paltamon lukio, Paltamo

Mynämäen lukio, Mynämäki

Tervolan lukio, Tervola

Pudasjärven lukio, Pudasjärvi

Toholammin lukio, Toholampi

Utsjoen saamelaislukio, Utsjoki

Helsingin gymnasium, Vantaa

Punkalaitumen lukio, Punkalaidun

Kristinestads gymnasium, Kristinankaupunki

Mäntyharjun lukio, Mäntyharju

Kurikan lukio, Kurikka

Svenska samskolan i Tammerfors, Tampere

Nakkilan lukio, Nakkila

Posion lukio, Posio

Karis-Billnäs gymnasium, Raasepori

Taivalkosken lukio, Taivalkoski

Topeliusgymnasiet i Nykarleby, Uusikaarlepyy

Joroisten lukio, Joroinen

Sysmän Lukio, Sysmä

Pedersöre gymnasium, Pedersöre

Parolan lukio, Hattula

Akaan lukio, Akaa





## Museerna stängda måndagar och tisdagar

I enlighet med Vasa stads ekonomiska balanseringsprogram kommer stadens museer att vara stängda måndagar och tisdagar från och med juni.

Ändringen träder i kraft den 1 juni 2024.

Museerna i Vasa som berörs av förändringen är:

### Österbottens museum

### Tikanoja konsthem

### Kuntsi museum för modern konst

### Gamla Vasa museum

Tidigare har museer bara varit stängda på måndagar, men nu förblir de stängda på tisdagar också. Denna förändring är en del av ett

bredare åtgärdsprogram som syftar till att balansera ekonomin i Vasa stad. Målet är att uppnå besparingar på cirka 40 miljoner euro under åren 2024–2027.

De nya öppettiderna för museerna från onsdag till söndag är följande:

Kuntsi Museum of Modern Art:

10.00 till 17.00

Österbottens museum: 10.00–17.00

Tikanoja konsthem: 10.00–17.00

Gamla Vasa museum: 10.00–17.00

(öppet 1 juni–31 augusti 2024)

Vasa stad beklagar de eventuella olägenheter som de nya öppettiderna kan medföra för boende och besökare och tackar för er förståelse

under åtgärderna för att balansera ekonomin. Museerna välkomnar alla att besöka under öppna dagar och utforska stadens rika kulturarv och konstsamlingar.

### Andra museer:

#### Vasa krigsveteranmuseum:

Sommaröppet 4.6. från tisdag – fredag 10 – 12 och 13 – 14, lördag 10 – 14.

#### Vasa sjöfartsmuseum:

Öppen 20.5-23.8.2024 mån-fre kl. 11.30-18.00.



## Musik i Trefaldighetskyrkan sommaren 2024

### Aftonmusik

ons 5.6 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Exploring Bach. Karolin Wargh orgel och Carolina Bjön barockcello.

### Aftonmusik

ons 12.6 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Musik för en stund. Mariam Junolainen harpa och Vladimir Reshetko cello.

### Aftonmusik

ons 19.6 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Från ringa bäckar till en mäktig flod. Liisa Aaltola orgel.

### Aftonmusik

ons 26.6 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Orgelkraft och cellons charm. Seeli Toivio sång, cello och Pauliina Hyry piano, orgel.

### Aftonmusik

ons 3.7 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Bach to You. Jouni Somero piano.

### Aftonmusik

ons 10.7 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Toner i sommarkvällen. Valtteri Tuomisto sång, piano, orgel och Loviisa Tuomisto orgel, piano, sång.

### Aftonmusik

ons 17.7 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan

### Kan

Klassisk musik i sommarkvällen.  
Ung kraft. Albert Sahlström violin, Saima Malmivaara cello och Isabella Pätiälä, piano.

### Aftonmusik

tis 23.7 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
PPohjalaisia – Stumfilm och orgelimpromvisation. Jimi Järvinen orgel. Arr. I samarbete med Musikfestspelen Korsholm.

### Aftonmusik

ons 7.8 kl. 19.30 Trefaldighetskyrkan  
Klassisk musik i sommarkvällen.  
Romantikens vågor. Monica Heikinus sång, Birgitta Forsman orgel och Pertti Ahonen klarinett.

### Musik

Källa: Vasa Svenska Församling



# VÄGKYRKOR

## Hitta ro på vägen!

### Hitta ro på vägen: En titt på Europas vägkyrkor

I århundraden har kyrkor fungerat som platser för tröst och andlig förnyelse för samhällen. Men i det moderna Europa har ett unikt koncept dykt upp: vägkyrkor. Dessa är kyrkor speciellt designade eller anpassade för att välkomna resenärer och erbjuder en fristad för bön, reflektion eller bara en fridfull paus från resan.

### Tyskland: Pionjärlationen

Tyskland anses ha fött vägkyrkans koncept. Den första tros ha öppnat för decennier sedan i Baden-Baden och erbjöd en rastplats för trötta resenärer på Autobahn. Dessa Autobahnkapell, som de ibland kallas, har ofta en distinkt arkitektur, vilket skapar ett visuellt slående landmärke längs motorvägen.

### Finlands omfattande nätverk

Finland har tagit emot vägkyrkans koncept med anmärkningsvärd entusi-asm. Med över 200 vägkyrkor utspridda över landet erbjuder de en fristad för resenärer, särskilt under sommarmånaderna. Medan vissa stänger under vintern, förblir några dedikerade öppna året runt och erbjuder en varm och välkomnande plats för alla.

### Utöver gränserna: Vägkyrkor blir vanligare

Medan Tyskland och Finland har de mest etablerade nätverken, vinner konceptet med vägkyrkor gradvis mark i andra europeiska länder. Österrike, Ungern och Nederländerna är bara några få exempel där du kan hitta dessa resvänliga gudstjänstplatser.

### Finns det vägkyrkor i USA?

För närvarande är konceptet med dedikerade vägkyrkor inte lika utbrett i



USA. Men det finns exempel på kyrkor längs större motorvägar som erbjuder liknande gästfrihet för resenärer. Vissa har anvisade rastplatser eller öppnar sina dörrar för bön och kontemplation. Dessutom har lastbilsstopp ofta kapell eller utsedda lugna utrymmen som vänder sig till resenärer på vägen.

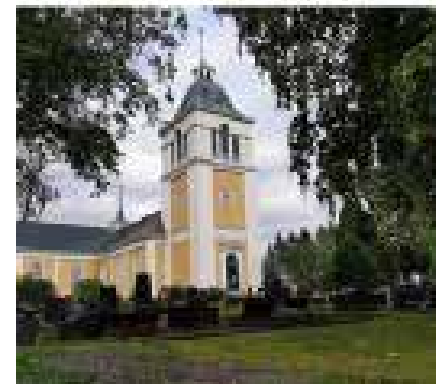
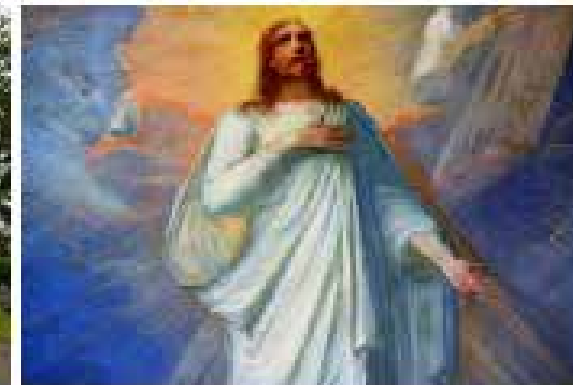
### En ledstjärna för den moderna resenären

I en tid med snabba resor erbjuder vägkyrkor en värdefull tjänst. De erbjuder en plats för trötta resenärer att hitta en stunds lugn, återkoppla med sin tro eller helt enkelt uppskatta ett vackert utrymme. Den unika arkitekturen och den välkomnande atmosfären gör dem till mer än bara rastplatser; de är kulturella landmärken och bevis på den varaktiga kraften i andlig förbindelse.

### Så här hittar du till vägkyrkan!

I Finland öppnar över 260 vägkyrkor sina dörrar för besökare på sommaren. Många av dessa kyrkor är lättillgängliga genom att följa de vita vägkyrkoskyltarna längs vägkanten. Innan din resa bör du dock ta en titt

på Tiekirkot.fi webbplats, där du kan hitta detaljerad information om vägkyrkor. • Du kan söka efter vägkyrkor med hjälp av kartsökningen och välja din egen sommarlovsrutt för att se vilka kyrkor som faller längs vägen. • Du kan också bläddra i listan över vägkyrkor och söka efter kyrkor enligt plats eller kyrkotyp (trä-, betong- och stenkyrkor). Kyrkans öppettider varierar, så kolla alltid vår hemsida på kyrkans egen sida. De flesta kyrkor är öppna 5.6.–20.8. från 11 till 16, men vissa vägkyrkor betjänar besökare året runt. Kyrkor kan erbjuda gudstjänster samt andra evenemang som konserter och meditation. Finlands första landsvägskyrkor öppnades i början av 1990-talet, till en början i några kyrkor i norra Finland. Idén om kyrkor med öppna dörrar, som har sitt ursprung i Tyskland, har sedan dess blivit utbredd. Både evangelisk-lutherska och ortodoxa kyrkor är med, och nya kyrkor ansluter sig varje år. Dessutom kan du hitta information om Road Churches på Facebook och Instagram på konto @tiekirkot. Följ Road Churches på sociala medier och beundra människors kyrkospotting med hashtaggen #tiekirkko



Lähialueemme tiekirkkoja



# VÄGKYRKA



## Heliga korsets kyrka (Hattula gamla kyrka)

Denna historiska kyrka har stått vid Vanajaveden stranden sedan slutet av 1400-talet och välkomnar besökare som vill fördjupa sig i dess medeltida historia, beundra de livfulla väggmålningarna från 1510-talet, eller helt enkelt söka stillhet.

Kyrkan har varit en viktig internationell pilgrimsdestination sedan medeltiden. Det är troligt att det redan i början av 1400-talet fanns en träkyrka på platsen, och kanske flera generationer av träkyrkor innan den nuvarande tegelkyrkan byggdes. Trots att Hattula inte ligger direkt på Hämeen Härkätie, en av de gamla handelsvägarna, kunde man nå kyrkan via dess östra rutt.

Flera av kyrkans egenskaper gör den unikt. En av dessa är det ovanliga byggmaterialet för medeltiden, tegel, som knyter kyrkan till Hämeen linna. Tegelbyggandet vid Hämeen linna började troligen på 1300-talet och fortsatte till 1500-talet. En av tegelplatserna för Hämeen linna låg i Herniäinen, nära Pyhän Ristin kirkko.

### Öppettider och guidade turer

Pyhän Ristin kirkko är öppen dagligen från den 11 maj till den 18 augusti 2024, kl. 11–17. Kyrkan är stängd under midsommarhelgen (21–22 juni 2024) och under kyrkliga ceremonier. Inträdet är gratis.

Guidade turer på finska hålls dagligen kl. 11:00, 12:30, 14:00 och 15:30. Kostnaden för en guidning är 4 € per vuxen och varje tur rymmer 30 personer. Förhandsbokning är inte möjlig, och turerna är inte tillgängliga för grupper. Kontrollera aktuella tider för kyrkliga ceremonier på församlingens webbplats, då guidade turer inte hålls under dessa tider.

### Gudstjänster

Mässa/gudstjänst hålls i kyrkan varje söndag från den 30 juni till den 25 augusti 2024 kl. 10:00. På grund av detta hålls den första guidade turen dessa dagar kl. 12:30.







## Historiska Laihela kyrka: En pärla av tidig nyklassicism

Laihela kyrka, en arkitektonisk skatt i Laihela, öster om Vasa, är ett betydande exempel på tidig nyklassicism i Finland. Kyrkan, som planerades och byggdes mellan 1803 och 1805, speglar visionen av den Vasabaserade rådmannen Herman Höckert och ritningarna godkända av Överintendentsämbetet i Stockholm år 1797.

### Arkitektoniska höjdpunkter

Kyrkans grundplan bildar ett likarmat kors, vilket är en klassisk egenskap inom nyklassicistisk arkitektur. Från korsets västra arm reser sig ett högt, rektangulärt torn. En av de unika egenskaperna hos Laihian kyrka är den lilla tornhuvens som reser sig från korsets mitt. Särskilt tornet är en av ungefär tjugo kyrkor i Finland vars torn pryds av en tupp.

Kyrkans väggar är oklädda, vilket avslöjar de vackert huggna stockarna, vilket ger interiören en rustik charm. Kyrkan har ett valmat tak och en rundad trävalv inuti. Kyrkan har 1200 sittplatser, vilket gör den till en viktig samlingsplats för samhället.

### Tillgänglighet

Laihian kyrka är engagerad i tillgänglighet. En hiss vid den södra armen säkerställer enkel åtkomst för alla besökare under evenemang. Kyrkan har en induktionsslinga som hjälper personer med hörapparat att höra bättre.

För rullstolsanvändare är den bästa platsen att sitta i mittgången, där man har god sikt och akustik. Dessutom finns det stolar i mittgången som kan användas av personer med rollator. Även om toaletterna vid huvudingången inte är handikappanpassade, finns det tillgängliga toaletter i församlingshemmet.

### Besöksinformation

Laihian kyrka välkomnar besökare under sommarsäsongen från den 10 juni till den 2 augusti 2024, måndag till fredag kl. 12-16. Regelbundna gudstjänster hålls varje söndag kl. 10, vilket ger möjlighet att uppleva denna värdefulla träkyrkas andliga och historiska atmosfär.

### Kontaktinformation och plats

Bokningar och ytterligare information kan erhållas från församlingens kontoret på nummer 06-477 7700. Kyrkan ligger på Laihiantie 29, 66400 Laihia. Mer information om kyrkan och församlingens verksamhet finns på församlingens webbplats.







## Mystiska mossjättar tar över Glaspalatstorget

Mystiska mossjättar tar över Glaspalatstorget – Amos Rex utställning inbjuder oss att ifrågasätta och drömma på barns orädda sätt

En grön mossjätte utrustad med skidor och stavar har anlänt till Amos Rex kullar, redo att utforska okänd terräng. Vandraren upplever att världen utforskas genom att resa, men också med hjälp av känslosinnet – speciellt via händernas beröring. Det är kanske därför jätten rör vid sin öppna handflata med ena handens två fingrar och formar tecknet som betyder att gå eller att vandra.

Vandraren är en av fyra jättelika, illgröna figurer som tillfälligt har slagit läger på Glaspalatstorget och på Bio Rex terrass. Kim Simonssons (f. 1974) mossjättar är cirka fyra meter höga figurer som kommunicerar med varandra genom teckenspråk. Verken har inskaffats för att bli en del av Konstsamfundets samling, som är en av de mest omfattande

privata konstsamlingar i Finland.

### Mossjättarnas långa resa hem går via Helsingfors centrum

Jättarna Vandraren, Samlaren, Vänskap och Bringaren av ljus är på hemresa till skogen. Under sommaren tar de en vilopaus på Amos Rex kullar på Glaspalatstorget, och därefter fortsätter de småningom till sin slutstation, en lumrig skogsglänta på Amos Andersons sommarställe, Söderlångvik gård på Kimitoön. Där stannar de permanent, och blir gradvis en del av skogens ekosystem.

“Jag hade en vision av en stor mossfigur i skogen, så att man av misstag i skogen skulle möta en vänlig jätte. Den drömmen kommer nu också att bli verklig med att de fyra jättarna flyttar till skogsgläntan i Söderlångvik.”, säger Simonsson.

### Mossjättarna kan hittas i Söderlångvik-skogen från och med våren 2025.

Simonsson beskriver sina jättar som utopiska mossbarn. Han har gett varje individ i gruppen en egen specifik uppgift och varje uppgift är lika viktig. En bär verktyg medan en annan har skidor på sin rygg. Det lönar sig att fästa uppmärksamhet också vid mossjättarnas händer, som spelar en viktig roll; jät-

tarna kommunicerar med varandra och med omvärlden på teckenspråk.

Skulptören Kim Simonsson bor och arbetar i konstnärsbyn Fiskars i Västnyland. Han har arbetat med keramiska mossfigurer i närmare tio år – mossjättarna är hans hittills största verk.

### Mossjättarna står på Glaspalatstorget 29.4–20.10.2024. Utställningens kurator är Kai Kartio.

#### Teckenspråk är för alla

Teckenspråk är visuella språk som används av döva, hörselskadade och hörande personer. De består av olika tecken, där hand-, kropps- och munrörelser samt ansiktsuttryck kombineras. I Finland används två olika teckenspråk: finlandssvenskt och finskt teckenspråk, vilket också Kim Simonssons Mossjättar talar.

#### Vårens andra utställningar

I slutet av mars öppnas utställningen Så känns det, tillsvidare med verk ur museets samlingar samt Josefina Nelimarkkas utställning The Cloud of Unknowing. Utställningarna är öppna 27.3–8.9.2024.

(Amos-Rex)





## Botar kvinnliga läkare patienter bättre?

I en banbrytande studie som publicerats i *Annals of Internal Medicine* har forskare belyst en fascinerande trend inom sjukvården: patienter som behandlas av kvinnliga läkare tenderar att ha bättre resultat jämfört med de som behandlas av manliga läkare. Denna upptäckt är betydelsefull, särskilt eftersom den lyfter fram de nyanserade sätt på vilka kön kan påverka medicinsk vård och patienthälsa.

### Översikt av studien

Studien, genomförd av ett team av ansedda forskare inklusive Atsushi Miyawaki, MD, PhD, Anupam B. Jena, MD, PhD, Lisa S. Rotenstein, MD, MBA, MSc och Yusuke Tsugawa, MD, MPH, PhD, analyserade Medicare-anspråk från 2016 till 2019. Denna storskaliga retrospektiva observationsstudie inkluderade ett 20% slumpmässigt urval av avgiftsfinansierade förmånstagare som var inlagda på sjukhus med olika medicinska tillstånd, med fokus på resultat som 30-dagars dödlighet och återinläggningsfrekvenser.

### Huvudresultat

Studien undersökte 458 108 kvinnliga och 318 819 manliga patienter, där 31,1% av de kvinnliga och 30,6% av de manliga patienterna behandlades av kvinnliga läkare. De primära resultaten visade att både kvinnliga och manliga patienter hade lägre dödlighet när de behandlades av kvinnliga läkare. Fördelen var dock märkbart större för kvinnliga patienter.

Kvinnliga patienter: De justerade

dödlighetstalen för kvinnliga patienter som behandlades av kvinnliga läkare var 8,15%, jämfört med 8,38% för de som behandlades av manliga läkare. Detta motsvarar en genomsnittlig margineffekt (AME) på -0,24 procentenheter, vilket är statistiskt signifikant.

Manliga patienter: För manliga patienter var de justerade dödlighetstalen 10,15% för de som behandlades av kvinnliga läkare jämfört med 10,23% för de som behandlades av manliga läkare, med en AME på -0,08 procentenheter. Även om detta indikerar en liten förbättring, är det inte statistiskt signifikant.

Mönstren var liknande för återinläggningsfrekvenser, vilket ytterligare understryker de potentiella fördelarna med vård som ges av kvinnliga läkare.

### Betydelsen av resultaten

Dessa fynd leder till en djupare undersökning av varför kvinnliga läkare kan uppnå bättre patientresultat. Potentiella faktorer kan inkludera skillnader i kommunikationsstilar, följsamhet till kliniska riktlinjer eller till och med en mer patientcentrerad vårdmetod som kvinnliga läkare kan använda.

Kommunikation och empati: Studier har visat att kvinnliga läkare ofta spenderar mer tid på att lyssna på sina patienter och är mer empatiska. Detta kan leda till en bättre förståelse för patienternas behov och mer skraddarsydda behandlingar.

Följsamhet till riktlinjer: Kvinnliga läkare visar sig ofta vara noggrannare med att följa kliniska riktlinjer, vilket kan förbättra patientresultat genom att säkerställa att bästa praxis konsekvent tillämpas.

Patientcentrerad vård: Kvinnliga läkare kan vara mer benägna att engagera sig i gemensamt beslutsfattande med sina patienter, vilket främjar en samarbetsmiljö som kan leda till bättre hälsoutfall.

### Bredare implikationer

Implikationerna av dessa fynd är långtgående. För vårdinstitutioner antyder denna forskning att främja en mångsidig arbetsstyrka och stödja kvinnliga läkare kan ha en påtaglig positiv inverkan på patientvård. Det belyser också vikten av att överväga könsdynamik i medicinsk utbildning och professionell utveckling.

### Begränsningar

Det är viktigt att notera att studiens fynd kanske inte kan generaliseras till yngre befolkningar, eftersom data hämtades från Medicare-förmånstagare, som vanligtvis är äldre. Ytterligare forskning behövs för att avgöra om dessa trender gäller över olika åldersgrupper och vårdmiljöer.

### Slutsats

Studien drar en tydlig slutsats: patienter, särskilt kvinnor, upplever lägre dödlighet och återinläggningsfrekvenser när de behandlas av kvinnliga läkare. Även om de exakta orsakerna bakom dessa förbättrade resultat kräver ytterligare undersökning, understryker denna forskning den kritiska roll som kvinnliga läkare spelar för att förbättra patientvård. När vårdindustrin fortsätter att utvecklas bör dessa insikter inspirera till ansträngningar att stödja och stärka kvinnliga läkare, vilket i slutändan gynnar patienter över hela landet.





# BIOGRAFISKT BIBLIOTEK

**Eeva Kauppi - arvostettu oikeuspsykiatri ja vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja**

NAISTEN ÄÄNI Suomi Finland 100

Kuuntele

Eeva Kaupin kuuden sanan hoito-ohje: "rajaava rakkaus, valvottu vapaus, lempeä väkivalta"

**Lapsuus**

Eeva Otilia Kauppi syntyi vuonna 1921 Mäntylän suurperheen kuudentena lapsena. Perheeseen syntyi yhdeksän lasta, joista yksi poika kuoli maassa raivonneeseen espanjankuumeeseen. Isä oli torpan poika Kaarlo Vihtori Haavisto, joka toimi pehtorina Sigrid Otilia Tammelan kotitalossa.

Sigrid ihastui talon pehtoriin ja sai alkuvastustuksen jälkeen vanhempiensa siunauksen avioliiton solmimiseen. Nuorelleparille annettiin jopa rahoitus tilan ostoon Kokemäen Kuurolasta. Silloisen tavan mukaan nuori isäntä raivasi suosta lisämaata saaden näin perheelleen keskikokoisen maatalon, jossa oli 20 ha viljeltyä ja 40 ha metsää. Sigridin isän vaatimuksesta kotiväyvä oli muutettava nimensä Haavistosta Mäntyläksi.



Vaasan Suomalaisen Naisklubin kunniapuheenjohtaja.  
Kuva klubin kuvakokoelmasta

*Eeva Kauppi, en känd psykiater som verkade hela sitt liv i Vasa*

## Projektet "Kvinnor berättar": Tusen kvinnors berättelser lagts till i det biografiska biblioteket

Minst 50 berättelser med anknytning till Vasa!

Det finländska samhällets och kulturhistoria har till stor del byggts på människors handlingar och inflytande, men kvinnornas roll i denna berättelse har ofta försummats. Kvinnors handlingar, influenser och livserfarenheter har dokumenterats förvånansvärt lite i det kollektiva minnet. För att ändra på detta har projektet "Kvinnor berättar fötts," vars mål är att göra kvinnors berättelser och inflytande till en del av den finländska historieskrivningen.

Webbpublikationen Kvinnor berättar (Naisten Ääni), som lanserades 2017 för att fira Finlands 100-årsjubileum, är en del av Finlands Kvinnoförbunds arbete med att producera omfattande material om finländska kvinnors liv och deras inverkan på samhället. Kärnan i projektet är viljan att producera och sprida information om vad kvinnor har gjort, hur de har bidragit till samhällets utveckling, hur de har levt och hur de

har övervunnit livets utmaningar.

Våren 2024 publicerades den tusende biografien, och många fler har tillkommit sedan dess. Minst femtio historier berättar om kvinnor från Vasa eller kvinnor vars liv är kopplade till vår stad.

Det är skäl att nämna några kända Vasabor vars biografi finns i Kvinnornas röstbibliotek: Irma Rewell, Ritva Hyöky, Eeva Kauppi, Alexandra Frosterus-Såltin, Rosina Heikel,

Ett mångsidigt deltagande i nätpublikationen är välkommet, och nationella, lokala och familjekvinnor är välkomna att delta. Syftet är att lyfta fram olika berättelser och erfarenheter: vardagshjältinnor, de som slitit i organisationsarbetet, synliga och osynliga, högljudda och tysta. Vi vill sammanställa material som speglar de finländska kvinnornas mångsidiga bidrag till samhället och kulturen.

Du kan skriva nya biografiska artiklar för Women's Voice onlinepublikation eller kopiera tidigare publicerade artiklar i kvinnoorganisationers tidskrifter,

så länge det ursprungliga förlaget har tillstånd att publicera på nytt. Dessutom utmanar vi organisationer och enskilda medborgare att delta i insamlingen och dokumentationen av kvinnors berättelser i sina egna samhällen. Målet är att göra Women's Voice-projektet till en uppvisning i kvinnors styrka och samtidigt skapa en unik helhet av information om finländska kvinnors liv.

På sidan Bli en del av oss finns fler tankar och idéer om hur var och en av oss kan delta i projektet Women's Voice och göra de finländska kvinnornas berättelser mer synliga och meningsfulla. Kom med och hjälp oss att berätta de finska kvinnornas oföglömliga historier! Women's Voice-biblioteket är permanent online och kommer också att vara till nytta för forskare i årtionden framöver – eller århundraden!

Här hittar du Women's Voices biografiska bibliotek:

<https://www.naistenaani.fi/>

**Alexandra Theodora Frosterus-Såltin, unohdettu vaasalainen taiteilija**


NAISTEN ÄÄNI Suomi Finland 100

Kuuntele

Kuka on Suomen tunnetuin ja samalla unohdettuin naispuolinen taiteilija? Kenen teoksia miljoonat suomalaiset ovat ihastelleet yli sadan vuoden ajan? Kuka vaasalainen taiteilija on ollut unohdettu kymmenien vuosien ajan ilman, että Vaasassa olisi ainotakaan muistomerkkiä tai patsasta hänelle, puhumattakaan siitä, ettei kaupungissa ole yhtään hänen mukaansa nimettyä katuja? Kuka on taiteilija, jonka terveyttä edistävää piirustuksia koululaisemme ovat katselleet 120 vuoden ajan? Kuka naispuolinen taiteilija on inspiroinut Eppu Normaalin koskettavaan lauluun "Murheellisten laulujen maa"? Kuka on vaasalainen taiteilija, jonka piirustukset olivat osasyynä siihen, että Suomessa oli historian alussa kieltolaki? Kuka on vaasalainen taiteilija, jonka taulu on presidentin kansliassa? Tämä kuuluisa taiteilija on tohtori Alexandra Theodora Frosterus-Såltin.

**Lapsuus**

Alexandra Frosterus syntyi 6. joulukuuta 1837 Inkoossa. Hänen vanhempansa olivat teologian professori Benjamin Frosterus ja Wilhelmina Sofia af Gadolin. Benjamin Frosterus oli syntynyt Pudasjärvellä 28. huhtikuuta 1792, Kalajoen kirkkoherran Johan Frosteruksen ja tämän ensimmäisen vaimon Marian Westzyntiuksen poikana. Robert Frosterus, Kuopion ensimmäinen piispa, oli hänen velipuolensa. Benjamin Frosterus väitelti teologiassa vuonna 1821 ja vihittiin papiksi 1824. Hänestä tuli kirkkohistorian professori vuonna 1829. Benjamin muutti perheeseen 1. toukokuuta 1838 Vaasaan. Hänestä tuli silloiselta nimeltään Mustasaaren ja Vaasan seurakunnan kirkkoherra. Alexandra vietti lapsuutensa Hagan pappilassa. Talo seisoo edelleen samalla paikalla lähellä Vanhaa Vaasa ja toimii nykyään Vaasan ruotsinkielisen seurakunnan edustustilana.



Alexandra Theodora Frosterus-Såltin 1860-luvulla (Museolaitos, kuva väritetty)

*Alexandra Frosterus-Såltin, en känd vasa-konstnär*

**Pali-Maja, Marie Johansdotter Berg - Skrev första dikten om alkoholens negativa sidor**

NAISTEN ÄÄNI Suomi Finland 100

Kuuntele

Marie Johansdotter Berg, känd under sin pseudonym Pali-Maja, föddes den 10 december 1784 i Pali, en gårdsgrupp vid Österlandsvägen i Pörtom. Hennes far, Johan Hansson Uppgård, hade flyttat till Pörtom från Pjelas i Närpes, sedan han gift sig med Maria Greta Uppgård och därmed blivit ägare till hälften av ett hemman med namnet Uppgård. Då hemmanet skiftades fick familjen flytta till en äng med namnet Pala eller Pali, ett namn som lever kvar ännu i vår tid. Familjen hade 14 barn, varav 9 klarade sig till vuxen ålder. Isak Smeds berättar om familjen i den diktbok som publicerades år 1882: "Alla barnen var utrustade med klokt huvud och lyckliga anlag att lära allt vad som föll dem i hägen."

Hon avled den 11 oktober 1867 i Närpes. Hon var på sin tid den mest produktiva kvinnliga poeten i vårt land.

På sin tid var hon en av de mest aktade personerna i Närpesnejden. År 1882 publicerades en bok innehållande de dikter som återfunnits och i förordet till denna skriver lektor Isak Smeds från Petalax: "Den skaldinna, vars visor otvivelaktigt allmännast sjungas över hela Österbotten och vilken jag i barndomen i min hembygd hört med så stor beundrad och aktning omtalas."

Pali-Maj måste nog ha varit väldigt begåvad, för redan som 18-åring blev hon "skolmästarinna" och i den rollen handlade hon undervisningen av barn i många byar i Närpes. Redan som 18-åring började hon skriva dikter. Som 20-åring besökte hon Stockholm, en resa som gick med båt från Närpes. Hennes medresenärer lär ha betecknat henne som en "sångfågel".

År 1814 födde hon en son vars far var Mats Matsson Snickars från Normäs i Närpes. På den tiden var utomäktenskapliga förbindelser både skamliga och olagliga. Hon fick sota för detta "brott" med böter, men värre var att hon fick lida för sitt skamfilade anseende resten av sitt liv.



Pärmbilden till den diktsamlingen med Pali-Majas dikter som utgavs år 1882

*Pali-Maja, en poet född i Pörtom*

**Här hittas alla berättelser:**  
<https://www.naistenaani.fi/>



# TRAFIK



## Den nya Kaisatunneln öppnas för cyklister och fotgängare i Helsingfors

Den nya Kaisatunneln i hjärtat av Helsingfors öppnade sina dörrar för cyklister och fotgängare söndagen den 4 maj 2024, lagom till starten av den nationella cykelveckan. Den cirka 220 meter långa tunneln går under bangården vid Helsingfors järnvägsstation och förbinder Kajaniemi-parken med Ode och Medborgartorget. Förr i tiden var cykelsträckan mellan dessa punkter söder om järnvägsstationen 600 meter. Och vid flera trafikljus fick vi vänta.

Tunneln har planerats speciellt med tanke på cyklisternas behov, men det är också möjligt att gå ige-

nom den. Den har en egen cykelbana, en cykellift och en parkeringsplats för cirka tusen cyklar som kallas Cykelgaraget. Detta är dock ännu inte öppet. I framtiden kommer det också att finnas en cykelverkstad i Pyörätalli.

För fotgängare erbjuder tunneln en fri och enkel tillgång till Kajaniemi-parken och Ode. I ändan av tunneln har man byggt trappor för att komma till tågplattformarna. På Kajaniemi-parksida har man också byggt 40 låsställningar för cykelramar.

Byggandet av Kaisatunneln har tagit tre år och kostnaderna har sti-

git från ursprungliga 25 miljoner euro till 32 miljoner euro. Projektet har dock gått enligt plan och det har inte förekommit några störningar i trafiken.

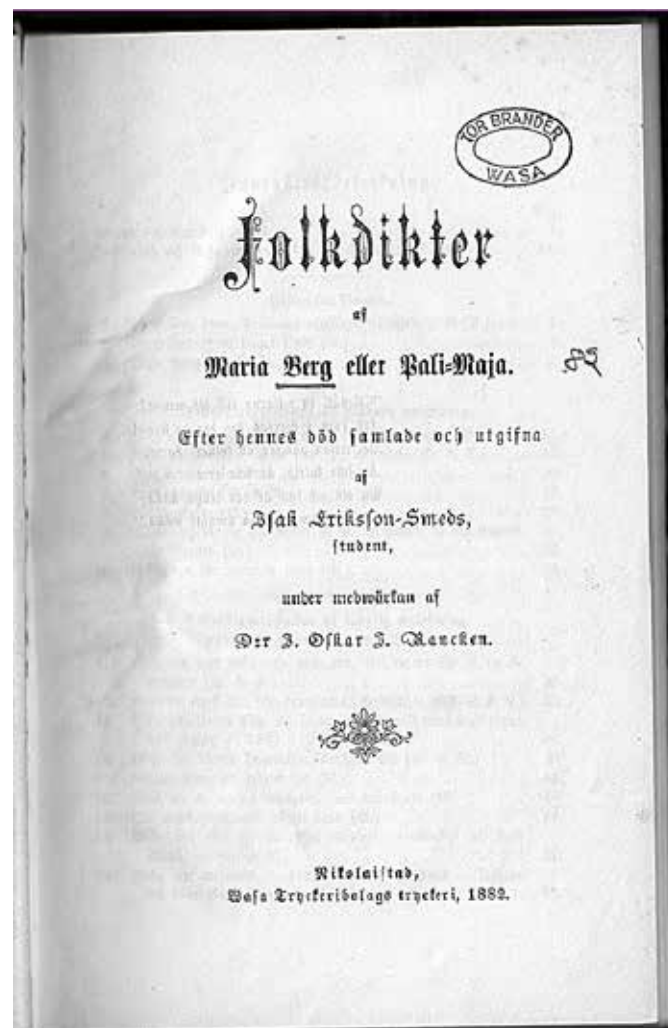
Den nya Kaisatunneln är en betydande förbättring av trafiksystemet i hjärtat av Helsingfors och kommer säkert att göra det lättare för cyklister och fotgängare att röra sig.

Karta: © OpenStreetMap-kartotagat





# HISTORISK POESI



Pärmbilden till diktsamlingen publicerad år 1882

## Pali-Maja, Marie Johansdotter Berg

Marie Johansdotter Berg, känd under sin pseudonym Pali-Maja, föddes den 10 december 1784 i Pali, en gårdsgrupp vid Österlandsvägen i Pörtom. Hennes far, Johan Hansson Uppgård, hade flyttat till Pörtom från Pjelas i Närpes, sedan han gift sig med Maria Greta Uppgård och därmed blivit ägare till hälften av ett hemman med namnet Uppgård. Då hemmanet skiftades fick familjen flytta till en äng med namnet Pala eller Pali, ett namn som lever kvar ännu i vår tid. Familjen hade 14 barn, varav 9 klarade sig till vuxen ålder. Isak Smeds berättar om familjen i den diktbok som publicerades år 1882: "Alla barnen var utrustade med klokt huvud och lyckliga anlag att lära allt vad som föll dem i hågen."

Hon avled den 11 oktober 1867 i Närpes. Hon var på sin tid den mest produktiva kvinnliga poeten i vårt land.

På sin tid var hon en av de mest aktade personerna i Närpesnejden. År 1882 publicerades en bok innehållande de dikter som återfunnits och i förordet till denna skriver lektor Isak Smeds från Petalax: "Den skaldinna, vars visor otvivelaktigt allmännast sjungas över hela Österbotten och vilken jag i barn domen i min hembygd hört med så stor beundrad och aktning omtalas."

Pali-Maj måste nog ha varit väldigt begåvad, för redan som 18-åring blev hon "skolmästarinna" och i den rollen handhade hon undervisningen av barn i många byar i Närpes. Redan som 18-åring började hon skriva dikter. Som 20-åring besökte hon Stockholm, en resa som gick med båt från Närpes. Hennes medresenärer lär ha betecknat henne som en "sångfågel".

År 1814 födde hon en son vars far var

Mats Matsson Snickars från Norrnäs i Närpes. På den tiden var utomäktenskapliga förbindelser både skamliga och olagliga. Hon fick sota för detta "brott" med böter, men värre var att hon fick lida för sitt skamfilade anseende resten av sitt liv.

35 år gammal gifte hon sig med smeden Matts Mattsson Berg från Rangsbysby, och flyttade då till denna by, där hon livnärde sig som småskolelärare och poet fram till sin död. I äktenskapet fick hon fyra barn. Maken var enligt vad det berättas alkoholiserad, vilket sannolikt är orsaken till denna Pali-Majas dikt, den första dikten någonsin i Finland som talar om alkoholens negativa sidor:

*Suparn glas på glas uttömmar,  
Kulan het,  
drinkarn fet,  
fan sin stek berömmar.*

*Syndarn super, satan skrattar,  
skyndar på:  
låt då gå!  
Han sitt rov högt skattar.*

*Tänk, vad hustru, barn få lida  
för ditt rus,  
I ditt hus  
med mång' tårar kvida,*

*tänka så: nu kommer svinet  
som ett as  
rys och fas',  
ragland' av brännvinet.*

Sitt fjärde barn i äktenskapet födde hon 40 år gammal, en dotter med namnet Clara Johanna. Maken dog år 1847. Trots att hon var en väldigt produktiv poet upp i hög ålder gav denna verksamhet just inga inkomster. Efter makens död levde hon på socknens välgörenhet och hon bodde i ett rum i sin mågts smedja. Det berättas att hon var tvungen att bränna en del av sina dikter en kall vinter för att få litet värme. En stor del, kanske den största delen, av hennes dikter är förlorade.

Men ett femtiotal finns bevarade. Många av dessa är dystra och beskriver plötsliga olyckor och dödsfall. Men det



Paligårdarna 1967. Foto: Rafael Olin SLF's bildarkiv, [www.sls.finna.fi](http://www.sls.finna.fi), CC

### BY 4.0

finns många mera optimistiska dikter, som t.ex. "Kärleksvisa" och "Tankar om äktenskapet".

Känd är också en annan "fyllerivisa" omfattande ett tjugotal verser. Här är sex verser av denna visa:

*En ny visa vill jag sjunga.  
kom och hör,  
ni som bör.  
gamla med de unga.  
som sig vant begären följa  
Denna sång,  
fast ej lång,  
skall ej er levnad dölja.*

*När som sabbaten inträder,  
står du opp  
i fullt lopp,  
hastigt dig påkläder  
och till krogen sedan skyndar  
strax därpå  
rus att få.  
Ack, vad du då syndar!*

*Syndarn sover, satan vaggar  
skjuter in  
i hans sinn  
sina törnetaggar, säger:  
du skall supas mera  
var ej sen,  
ej allén,  
du skall söka flera!*

*Tänk, vad hustru, barn få lida*

*för ditt rus, i ditt hus  
med mång' tårar kvida,  
tänka så: nu kommer svinet  
som ett as,  
rys och fas',  
ragland' av brännvinet.*

*Med sin rivna kropp och kläder  
kommer han  
som en fan  
och i huset träder.  
låter se, hur trasor hänga.  
stygg och arg,  
som en varg,  
hustru, barn att dänga.*

*Hi, hoj! när som tarmen gnäller,  
du burdus  
i ditt hus  
uppå hustrun skäller.  
Maten skall hon strax framskaffa  
fast hon har  
intet kvar,  
annars vill du straffa.*

En tragisk visa, och mera tragiskt är det att denna visa sannolikt beskrev hennes eget äktenskap. Tor Krook kommenterat denna dikt i tidningen Svenska skyddskåristen år 1925: "Den ger oss icke heller bara en inblick i Pali-Majas religiöst och moraliskt betonade syn på livet. Den ger oss en inblick i hennes eget olyckliga äktenskap. Den »fyllhund» hon här tecknar är ingen an-

nan än hennes man. Därför är han så verklighetstrogen, att vi i visan kunna se honom, sedan han supit upp sin arbetsförtjänst på bykrogen, komma hem raglande av brännvin, med kläderna hängande i trasor, för att arg och hungrig skälla på hustrun och dänga henne och barnen, när hon icke har någon mat att sätta fram. En lindring i eländet blev det visserligen, sedan mannen en tredjedag jul blivit ihjälslagen under ett slagsmål. Men fattigdomen fortbestod dock, då hon med den knappa skolmästarlönen hade att försörja sig och de fem barnen.

När jag skriver detta om Pali-Majas olyckliga äktenskap, gå mina tankar till hembygden och de många där, vilkas livslycka även i våra dagar ödelagts av samma fiende. Jag tänker på alla de tårar, som allt fortfarande gjutas i många hem på grund av brännvinets förbanelse."

Tre av Pali-Majas sånger publicerades i dagstidningen Ilmarinen, som utkom i Vasa och var föregångare till Vasabladet år 1851. Pali-Maja hade tydligen överlämnat ett stort antal dikter till tidningen, men sedan kom branden och allt förstördes. I nummer 30 av denna tidning presenterades Pali-Maja som "En skaldinna från Nerpes" med denna text, åtföljd av dikten "Vårsång". I artikeln berättas också om hennes syskon, av vilka många gjorde framgångsrikt yr-



kesliv som urmarkare eller smeder.

Så här skrev Ilmarinen om Pali-Maja: ”En skaldinna i Nerpes.

Uti våra svenska socknar, ej mindre än i de finska, lefva ett antal sånger, som i vida högre grad än de finska äro okända för allmänheten. Visserligen måste det medgifvas, att de ingalunda såsom de finska, förtjena uppmärksamheten, såsom varande desamma underlägsna; dock torde äfven de ega sin rätt att behjertas af den, som vill fälla ett pålitligt omdöme om vår allmoges karakter och bildningsgrad. Namn af äkta folksånger tillkommer, måhända ingen enda af de sånger, som nu inom våra svenska församlingar anstämmas, och en stor del af dem äro ock af ett innehåll, som sårar sedligheten, eller ock röra de sig kring föremål, som föga förtjena besjungas — stortjufvar och mördares bragder, som i samma grad de äro djerfva och anlagda med en viss genialisk fintlighet, af sångaren behandlas med en förkärlek, såsom vore dessa illbragdets män verkliga folkhjeltar. De i nämnde socknar begagnade visor hafva flerfaldigt upphof — en del äro våra stora skalders: Franzéns, Choræi, Runebergs o. s. v. populäraste, de der från städerna och de högre kretsarne trängt sig fram till de tjänande, och nu ofta i en korrumperad form, som ej saknar sitt egna intresse, tona från loftet, från vallhjonen i skogarne, och framför allt från skjutsgossens läppar. Hit vilja vi föra några ännu fortfarande genuina svenska folksånger. En annan del härstamma från Sverige, och utbredas mest från bokbindarenas marknadsstånd, diktade af någon fintlig gesäll, någon småqwick sockehandtverkare, mången gång af någon vägariddare, som en annan Cesar, kommenterar sitt eget skifterika lif — också är det en egenhet hos dessa visor, att någon mer eller mindre stolt antydning af författarens yrke och personlighet i dem anspråksfullt inpraktiseras. Men för det tredje eger ock hvarje socken sina sånger, som äro diktade af i socknen lefvande skalder och skaldinnor, och ofta vända sig kring intressen och händelser, som dersammastädes hafva sin lokal. En af de rikaste socknar i detta hänseende är utan tvifvel Wöro socken, och Ilmarinen skall framdeles taga sig friheten meddela några af der diktade qväden, som framför andra socknar

synas utmärka sig genom sin friska humor och sitt naiva behag. Melodierne härflyta der ock oftast ur skaldens egen fatabur. Nu ligger framför oss ett häfte qväden af en enda poetissas hand, en inhysesqvinna från Nerpes socken och Rangsby. Hennes namn är Maria Johansdotter Berg, men allmännast är hon känd under namn af Pale-Maja. Redan hunnen en ålder af 66 år, efter att hafva under sitt långa lif skurit mången tröttsam lager såsom skolmästarinna, vandrande från by till by för att upptukta och i bokliga konster uppamma det vexande slägtet, har gumman som numera sjuk och uttröttad för det mesta slagit sig ned i ro i Nerpes, allt ännu sin skaldeådra i full gång. Hennes närmaste anhöriga, ehuru boende i en del af vårt land, der händigheten är temligen allmänt utbredd, hafva, ej mindre än Pale-Maja, väckt de närmaste socknars uppmärksamhet — väl ej som skalder, men genom sin konstfärdighet. Hennes bröder: Johan Blomberg, Mickel Högmärk och Hans Vester äro alla urmarkare, och brodren Matts sockensmed, brorssonen Josef (PaleJosef) sysslar med framgång med gjuteriarbeten — Pörtom kapellkyrka eger en klocka af hans hand — en annan brorson, Josef, är målare — alla autodidakter. Pale-majas poesier äro mest af religiöst innehåll, de röja ofta, att ”lärmor” tagit notis om ett och annat litterärt, särdeles i ett fägnerim, som hon improviserat öfver tillkomsten af Granfors’ pappersbruk i Pörtom; till formen äro de ganska flytande och falska rimslut finner man sällan. Om deras värde vilja vi låta läsaren sjelf dömma genom utdrag ur dem.”

Och är följer den dikt som publicerades i tidningen, den 16 april 1851:

Vårsång.

*Prisom nu Gud med hjerta, mun och tunga, levom, upphöjom Hans heliga namn, Nu blir den tid, då tusen foglar sjunga, Örter och blommor så skönt alstras fram.*

*Jorden nu grönskar, och löfven utspricka, Alla insekter snart blifva så qvicka, Strömmar och sjöar gladt gifva sitt gny, —*

*Hela naturen snart blifver helt ny.*

*Ack ljufliga tid, att skåda solens strålar, När den i öster uppträder i glans, Och himmelens sky med purpurfärgor målar!*

*En skönhet, lik denna, på jorden ej fanns,*

*Den lyser, den värmer den iskalla jorden,*

*Hvart kylande väder, som blåser från Norden,*

*Får vika för solstrålens lifvande gång, Tills aftonen skymmer och skuggan blir lång.*

*Ack ljufliga tid, när åskan början knalla Och blixtrarne verka, att luften blir sund;*

*Ack ljufliga tid, när sommarregnen falla*

*Och läska den torra, den törstiga lund. De fyra elementer sin verkan då göra Mot skaparens vilja de aldrig sig röra, Men då Han befaller, de lyda så snart, Och verka Hans vilja med hastiger fart.*

*Ack ljufliga tid, att se de blomstren sköna —*

*Salomos herrlighet var ej så grann, — Ack ljufliga tid, när af det gräset gröna Ögat tillfyllest ej mätta sig kan. Den, som af våren ej låter sig löna Att prisa, lofsjunga och Skaparen ära, Han lär sig väl aldrig att vörda den makt, Som hela naturen utvecklar i prakt.*

*Ack ljufliga tid, när göken höres gala, Och liksom förkunnar, att sommarn är när, Ack ljufliga tid, när svalor till oss tala, Att jorden rätt snarlig sin gröda fram-bär.*

*Vi få oss förnöja på blomstrande ängar, Vår hvila skönt njuta på örtgröna sängar,*

*Och lärkan gladt spelar med mångfaldigt ljud — Och jorden står prydder just liksom en brud.*

*Ack ljufliga tid, att se den vackra skogen Med grönskande qvistar, som hviska en bön; Ack ljulliga tid, när skörden blifver mogen, Och vi få uppskära vårt arbetes lön, När axen bli fulla med sprickande kär-*

### Wasa stads brand.

Förnämligast efter Smeds’ uppteckning. I Randens samling finnas två varianter, som sakna någon strof: den ena upptecknad af rektor A. G. J. Hallstén, den andra af dåvarande lyceisten J. Dahlbo.

Sjunges som N:o 288 i g:ta sw. psalmb.: ”Min själ och sinne” m. m.

Min Gud, min Gud, all godhetskälla, jag faller ödmjukt i din famn;
Låt mina suckar för dig gälla,
dem jag frambär i Jesu namn!
o, Helge Ande, för mig be’,
Så vinner jag bönhörelse.

Dag beder för de usla, arma i nyss förbrända Wasa stad.
O, Fader, nådigt dig förbarma,
gör dessa sorgsna åter glad!
Din godhets källa flödar än af nåde ifrån himmelen.

Mig tycks, jag hör den bittra qwida,
den gråt och låt af hwarje man,
hur mången der fick händer wrida,
när staden stod i eld och brand,
när godsets frälsning war förment
och rop till Herren war för sent.

na,
Som Herren till föda åt menskan vill erna,
Och skiftande bär uppå markerne stå,
Som rika och fattiga upplocka få.

Men bedjom ock Gud för jordenes gröda,
Att Han må välsigna vår åker och äng —
Af Honom har masken i stoftet sin föda, —
Af Honom beror husbonde och dreng.
Gif ymniga skördar från åkrar och skogar,
O Herre; fyll visthus och lador och logar.
Din’ fotspår nu drype af fettma, o Gud!
Vis miskund, vi ångra vår synd mot din’ bud.

Ack ljullig vår tid! ty Herren stillat örlig,
Och vi få inslumra i fredenes famn.
När friden får råda, är näringsfångsten rörlig,
Och handel och vandel i stad och i hamn.
Ej smittosam sjukdom, ej pest eller hunger
Förmörkar nu dagen för gammal och unger.
Ack låt oss då prisa den signade hand,
Som styrer så nådigt i detta vårt land.

Ack ljufliga lott, att sådant få erfarå
Här uti en verld, der förgängelsen bor —
Långt sällare dock den, att i himmelen

*Dem jag frambär i Jesu namn!
O, Helge Ande, för mig be’,
Så vinner jag bönhörelse.*

*Jab beder för de usla, arma
I nyss förbrända Wasa stad.
O, Fader, nådigt dig förbarma,
gör dessa sorgsna åter glad!
Din godhets källa flödar än
Af nåde ifrån himmelen.*

*Mig tycks, jag hör den bittra qwida,
Den gråt och låt av hwarje man,
Hur mången där fick händer wrida,
När staden stod i eld och brand,
När godsets frälsning war förment
Och rop till Herren var för sent.*

Som ovan redan antyddes var Pali-Majas sista år dystra. Hennes livsverk som lärare var avslutat, det orkade hon inte mera med. Hon bodde i ett sidorum i mågens smedja. Hon fick litet spannmål av kommunen.

År 1882 utgavs en bok ”Folkdikter af Maria Berg eller Pali-Maja” redigerad av Isak Smeds, som benämns som studet, och D:r Oskar Rancken. Pörtom Hembygdförening gav ut en kompletterad nyutgåva år 1983. Denna redigerades av rektor Trygve Erikson.

Pörtom Hembygdsförening reste en minnessten över Pali-Maja den 5 juli 1970 intill Österlandsvägen vid Pali-gårdarna. Eino Ketola, Pörtoms långvariga lärare, höll minnestalet, Eino Ketola var hembygdsföreningens ordförande vid denna tid. Pörtoms blandade kör under ledning av Ingrid Hagman sjöng. Vad de sjöng finns det inte uppgifter om, men man kan förmoda att visan ”När solen tänder sina strålar” stod på programmet. Denna visa troligen skriven av Pali-Maja går under namnet ”Pörtomsången”:

*När solen tänder sina strålar med kärlek tänker jag på dig
När aftonglansen himlen målar
Min tanke då är kvar hos dig.*

*Min Gud, min gud, all godhetskälla
Jag faller ödmjukt i din famn;
Låt mina suckar för dig gälla,*



# BIBLIOTEK

## Nytt nationellt e-bibliotek: Förväntningar och verklighet långt ifrån varandra

Det efterlängtrade rikstäckande e-biblioteket har äntligen öppnat, men det lever inte alls upp till förväntningarna. Utbudet av böcker är mycket begränsat och många språk saknas helt. Det är svårt att logga in och kräver tydligen nätbankskoder varje gång. Tjänsten motsvarar ännu inte alls de möjligheter som de vanliga biblioteken erbjuder.

### Brist på böcker och begränsat urval

Det finns bara hundratals böcker i biblioteket, vilket bara motsvarar en liten del av hyllorna i ett riktigt bibliotek. Utbudet av böcker är också mycket begränsat, och det finns bara några tiotal böcker på svenska. Det är förstabeligt att många svenskspråkiga kommuner inte är med i projektet, men det gör inte tjänsten rikstäckande.

Användningsproblem och begränsad tillgänglighet

Det är svårt att logga in i e-biblioteket och du behöver bankkoder eller liknande varje gång. Ett bättre alternativ är att ha engångsuppgifter, varefter användaren får automatisk åtkomst. Den enda funktion som lyckas smidigt är presssidan. Det finns flera tidskrifter och dagstidningar tillgängliga, såsom Apu Anna, Seura och många hobbytidningar, såsom TM och MikroBitti. Dagspressen publiceras i Kauppalehti och Landsbygdens framtid. Räckvidden är inte i närheten av Press-läsarens nivå.

Cirka 15 procent av finländarna har inte tillgång till e-biblioteket ens genom att betala. Detta är skamligt

när man talar om rikstäckande service. Självklart är tjänsten kostnadsfri för alla andra.

### Brist på ytterligare funktioner

E-biblioteket har inte många av de funktioner som vanliga bibliotek erbjuder. Till exempel får man inget meddelande om att lånetiden tar slut och antalet reservationer är begränsat. Det kan också vara svårt att hitta dina favoritböcker, eftersom alla böcker inte är tillgängliga.

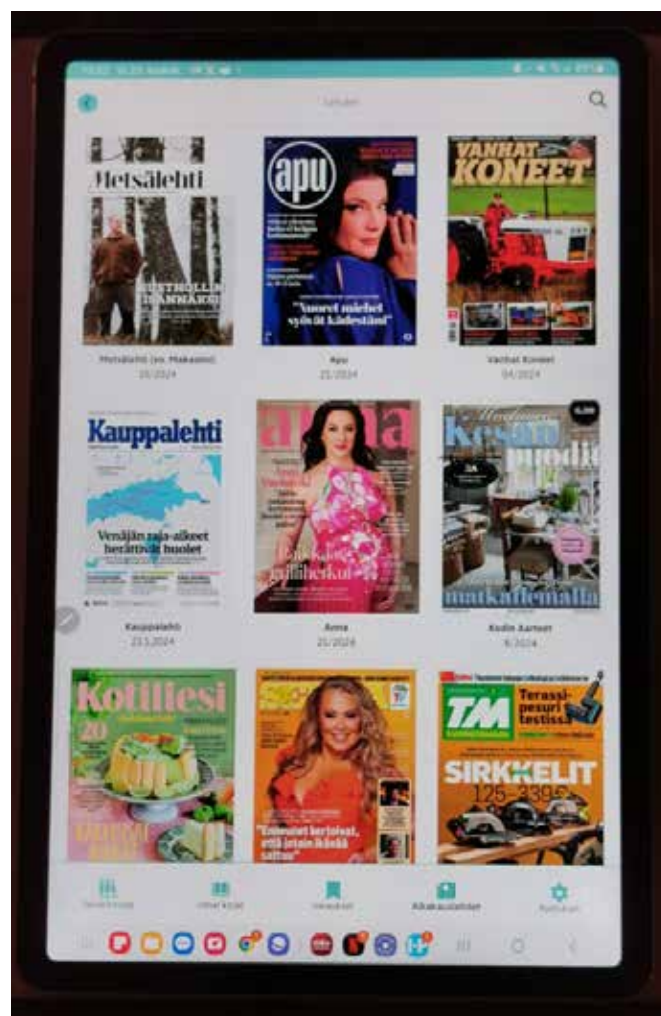
Lånetiden är 2 veckor. Ska vi prova den Archive.org metoden i Finland att lånetiden är en timme, dvs man kan läsa boken när man har tid, och sedan låna den en gång när det är dags? Med en kort lånetid skulle

böcker räcka även med ett begränsat antal böcker.

Det rikstäckande e-biblioteket är en besvikelse. Den lever inte upp till förväntningarna och kan endast användas inom vissa gränser. Förhoppningsvis utvecklas tjänsten i framtiden och bättre motsvarar finländarnas behov. Intrycket är att detta har öppnats helt oavslutat,

Drivkraften bakom e-biblioteket är Nationalbiblioteket i samarbete med de allmänna biblioteken.

Nationalbibliotekets övriga tjänster är i världsklass. Knappast något annat land har så omfattande digitaliserade historiska tidningar och böcker som Finland,



Veckotidningar på finska hittas en hel del



Nationalbiblioteket är en av Finlands viktigaste institutioner. Nationalbibliotekets monumentala byggnad ligger mittemot Helsingfors domkyrka. Och vi kan vara säkra på att Nationalbiblioteket får en fungerande version av E-biblioteket till stånd.





## Jordprodukter, kompostjord och legionella-bakterier: varningar och tips



### Hemträdgårdsmästare, var försiktiga!

Hantering av jord- och kompostprodukter kan utgöra en hälsorisk eftersom de kan innehålla legionellabakterier. Detta är inget nytt problem – under 2023 identifierades jord som smittkälla i fem fall av legionellos, av totalt 54 fall. Detta väcker frågan: Vad bör vi veta om legionellabakterier, deras historia och behandling?

Legionellabakterier har fått sitt namn efter ett amerikanskt legionärsmöte som hölls 1976. Många deltagare insjuknade i lunginflammation. Efter epidemin hittades bakterier av släktet Legionella i hotellets vattensystem. Legionellabakterier är vanliga i naturliga vatten och jordar och kan orsaka allvarlig sjukdom hos människor, särskilt i vattensystem som duschar, bubbelpooler och kylsystem.

Legionellabakterier sprids via luftvägarna via en inhalerad aerosol. De kan orsaka allvarlig lunginflammation, särskilt hos äldre personer och personer med försvagat immunförsvar. Symtom på lunginflammation kan vara feber, hosta, andfåddhet och bröstsmärtor. Vid misstanke om legionellainducerad lunginflammation är det viktigt att omedelbart söka läkarvård.

Lunginflammation orsakad av legionella behandlas vanligtvis med antibiotika som azitromycin eller levofloxacin. Behandlingens effekt påverkas av patientens allmäntillstånd och eventuella andra sjukdomar. Dessutom är det viktigt att minimera exponeringen för legionellabakterier genom förebyggande åtgärder.

Vid hantering av jord och kompostprodukter bör särskild försiktighet iakttas. Undvik att blåsa upp dem i luften, skydda sår på händerna och använd skyddshandskar. Tvätta händerna noggrant efter hantering och förvara jordpåsar borta från solljus. Efterlevnad av förebyggande åtgärder är nyckeln till att minimera riskerna med legionellabakterier.

Här är de anvisningar som Institutet för

hälsa och välfärd publicerade i våras:

Undvik att blåsa in jord och kompost i luften du andas.  
Skydda sår på händer och trasig hud.

Använd skyddshandskar och tvätta händerna noggrant i slutet.

Öppna jordpåsen med öppningen vänd bort från ansiktet.

Fukta kompost eller kompost med lågt vattentryck, till exempel en vattenkanna, om det behövs.

Tvätta från jord- eller kompostmaterialredskap med lågt vattentryck.

Förvara jordpåsar borta från solen, eftersom innertemperaturen på påsen som förvaras i solen är mellan 20°C och 40°C, vilket är idealiskt för legionellabakterier att föröka sig.

Om dammet inte kan minskas på annat sätt, skyddar FFP-2 och FFP-3 nivåskydd mot exponering. Kom ihåg att placera skyddet tätt på ansiktet.  
(Källa: bland annat thl.fi)



## Amos Rex: Harold Hejazi vald till ordförande för juryn för Generation 2026-utställningen

Kanadensiske konstnären och speldesignern Harold Hejazi har kallats till ordförande för juryn för gruppställningen Generation 2026. För den tvärkonstnärliga utställningen söks verk från många olika konstarter, och Hejazi berikar juryn med sin expertis inom deltagande performancekonst, spelkonst och samhällsligt engagemang med konstnärliga medel. Amos Rex Generation-utställning hålls vart tredje år och visar upp ett brett urval av verk från konstnärer i åldern 15–23 år. Verken väljs till utställningen av en jury utifrån en öppen ansökan. Utlysningen till gruppställningen öppnar den 1 oktober 2024.

Konstnären och speldesignern Harold Hejazi har kallats till ordförande för Generation 2026-juryn. Hejazi tillför juryn mångsidig expertis som konstnär och pedagog som arbetar brett inom

performancekonst, spelutveckling och socialtdeltagande. Hejazi, som är bosatt i Helsingfors, har de senaste åren utforskat användningen av videospel inom teater, och han behandlar frågor relaterade till ras, marginalisering och samtida kulturell mångfald.

– Det är dags för nästa generation konstnärer att stiga fram. Jag ser fram emot verk som konfronterar våra tids sociala och politiska utmaningar. Jag vill se djärva, radikala och innovativa verk som provocerar engagemang och eftertanke, säger Hejazi.

I juryn ingår förutom Hejazi även Amos Rex museichef Kieran Long, assisterande kurator Krista Mamia, kurator för publikarbete Laura Porola, kurator Terhi Tuomi samt två konstnärer från Generation 2023-utställningen, Aino Kontinen och Yoonsik Kim.

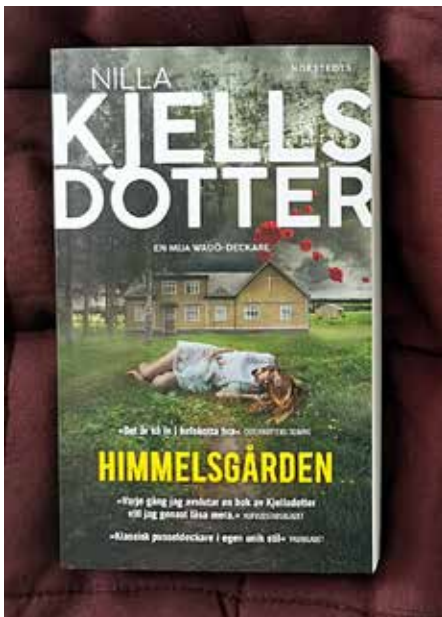
Utlysningen är öppen från den 1 oktober till den 31 oktober 2024. Alla de som är födda mellan 2001 och 2009, och som är verksamma i Finland, kan ansöka. Cirka 40 konstnärer kommer att utses. Utställningen söker konstnärer från olika konstområden, inte bara bildkonst, utan även till exempel från scen-, performance- och spelkonst. Generation-triennalen arrangeras för fjärde gången år 2026.

Samtliga Generation 2026-konstnärer erbjuds möjligheten att ansöka om projektunderstöd från Föreningen Konstsamfundet för utställningen.

Bild: Ordförande för Generation 2026-juryn Harold Hejazi i Amos Rex. Bild: Stella Ojala / Amos Rex



## Nilla Kjellsdotter och Himmelsgården



Författare Nilla Kjellsdotter Foto: Kajsa Göransson

Nilla Kjellsdotter är en finlandssvensk författare hemma från Oravais som debuterade 2021 med den kritikerrosade romanen "Flickan i Stenparken". Hennes andra roman, "Himmelsgården", publicerades 2023 och är en efterlängtat uppföljare till debuten. Nilla Kjellsdotter är med råge den just nu mest populära finlandssvenska författaren,

Nilla Kjellsdotter skriver på svenska och är utgiven av Norstedts för-lag. Hennes böcker är också översatta till finska (finsk översättare Anna Heroja). De finska böckerna ges ut av Gummerus Kustannus. Kjellsdotters agentur är svenska Grand Agency.

Hennes böcker har hittills sålts i över 245.000 exemplar. Rättigheterna till serien Morden i Österbotten har sålts till Norge, Danmark och Estland.

– Jag har ännu inte hunnit smälta att Mija Wädö faktiskt reser till tre nya länder! I Danmark var det till och med konkurrens om rättigheterna, vilket jag verkligen inte hade förväntat mig, säger författaren Nilla Kjellsdotter.

Den 3.5. berättade Nilla på Facebook om sin dag:

"Dagarna tuffar på. Maj är här, precis som våren och solen. I veckan inledde jag officiellt "ute-kontorssäsongen". Härligt att kunna sitta ute på terrassen och jobba.

För tillfället går mina jobbdagar åt att

skriva på nästa bok. Medvetet har jag försökt att hålla kalendern så clean som möjligt nu under våren, bara för att jag ska kunna koncentrera mig fullt ut på skrivandet. Just nu, just i dag känner jag att orden och texten flyter på, men samtidigt upplever jag alltid skrivprocessen som mycket skör. Fast å andra sidan är det väl så med alla kreativa yrken.

Själv ogillar jag att prata om pågående skrivprojekt, men så mycket kan jag avslöja att jag skriver på del 4 i Mija Wädö-serien. Titeln är fortfarande hemlig, men förhoppningsvis kan jag avslöja den för er inom kort.

Nu är det inte heller länge tills den finska boken, Jo joutuvi yö, släpps. I veckan gick mitt finska förlag ut med ett pressmeddelande inför boksläppet. Måndagen den 27/5 är det dags, då släpps min tredje finska bok. Ser mycket framemot boksläppet!"

"Himmelsgården" tar vid där "Flickan i Stenparken" slutade. Polisen Mija Wädö, som pre-cis återvänt till tjänst, får ett nytt fall på sitt bord. En ung flicka har hittats död i skogen, med en vit ros i handen. Det råder inga tvivel om att hon blivit mördad.

"Himmelsgården" är en gripande och spännande thriller med starka karaktärer och en mörk atmosfär. Kjellsdotter har en förmåga att skapa trovärdiga personer och miljöer, och hon väver skickligt ihop spänning med samhällskritik.

Varje författare vet att de första meningarna i en bok bör fånga läsarens uppmärk-

samhet och locka till att läsa mera, Det här är de första meningarna i "Himmelsgården":

*"Daggen blänkte i gräset, mossan var fuktig. I den tidiga morgonstunden tog koltrasten ton, och på håll hördes en rävalps skrik. De spröda solstrålarna sökte sig hungrigt ner mellan träden och hade redan börjat värma. Ovanför vattenytan vid stenbrottet dansade dimman och i trädtopparna viskade vinden en förförlisk melodi."*

Här är några saker som recensenter har sagt om "Himmelsgården":

- "Det är så in i helskotta bra... Bravo!" - Österbottens Tidning
- "En bladvändare som man inte kan lägga ner." - Vasabladet
- "Klassisk pusseldeckare i egen unik stil." - Vasabladet
- "Den milda österbottniska sommaren med ljusa nätter och varma bad ger ett smått trolskt skimmer över den mordiska atmosfären. Har Nilla Kjellsdotter måne skapat ett nytt finländskt Midsomer?" - Vasabladet
- "En mörk och spännande thriller med ett viktigt budskap." - Hufvudstadsbladet
- "Varje gång jag avslutar en bok av Kjellsdotter vill jag genast lösa mera" - Hufvudstadsbladet
- "En gastkramande deckare" - Allers

Om du är ute efter en fångslande och tankeväckande thriller, är "Himmelsgården" definitivt en bok för dig.

## Skippa juicen för viktens skull: Daglig fruktjuice kanske inte är din vän



För många känns ett glas 100% fruktjuice som ett hälsosamt val. Men en ny studie tyder på att daglig konsumtion av fruktjuice kan kopplas till viktökning hos både barn och vuxna.

Forskare har granskat dusintals befintliga studier om fruktjuice och kroppsvikt. Även om resultaten inte var helt avgörande framkom några trender.

Barn och Viktökning: Studien fann en tydlig koppling mellan dagligt intag av fruktjuice och ökat Body Mass Index (BMI) hos barn. Varje ytterligare portion juice per dag kopplades till en något högre BMI-ökning.

Vuxna och Viktökning: För vuxna var bilden mindre tydlig. Studier som inte tog hänsyn till det totala kaloriintaget visade ett samband mellan daglig juice och viktökning. Studier som däremot tog hänsyn till det totala kaloriintaget hittade dock ingen signifikant koppling. Detta tyder på att den potentiella viktökningen kan bero på de extra kalorierna i juice, inte juicen i sig.

Slutsats: Även om mer forskning behövs, bidrar denna studie till växande bevis som tyder på att begränsning av söta drycker, inklusive 100% fruktjuice, kan vara fördelaktigt för viktökning.

Därför kanske inte juice är det bästa valet:

- **Hög Sockerhalt:** Även om det är naturligt socker kan fruktjuice vara ganska koncentrerad. Det betyder att en enda portion kan innehålla en betydande mängd kalorier, vilket kan bidra till viktökning.

- **Saknar Fiber:** Till skillnad från hel frukt saknar juice de mättande fibrerna som hjälper dig att känna dig mätt. Detta kan leda till överkonsumtion av kalorier under dagen.

Så vad ska du göra?

- **Fokusera på Hela Frukten:** Välj hela frukter istället för juice när det är möjligt. Hela frukter ger essentiella vitaminer, mineraler och fibrer, vilket håller dig mättare längre.

- **Begränsa Juiceintaget:** Om du gillar juice, gör det till en tillfällig njutning, inte en daglig vana. Överväg att späda ut den med vatten för att minska sockerhalten.

- **Tänk på Portionsstorlekar:** Var även noga med portionsstorlekarna när det gäller hel frukt.

Kom ihåg: Vatten är alltid det bästa dryckesvalet för hydrering och allmän hälsa.

Källa: JAMA Pediatr 2024 Mar 1;178(3):237-246. Consumption of 100% Fruit Juice and Body Weight in Children and Adults: A Systematic Review and Meta-Analysis. Michelle Nguyen et al



## RUSSIA'S UNPROVOKED ATTACK ON UKRAINE

### Volodymyr Zelenskyy Met with the President of Finland and the Prime Ministers of Denmark, Norway and Iceland



On the sidelines of the Ukraine-Nordic Summit, President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy met with President of Finland Alexander Stubb, Prime Minister of Denmark Mette Frederiksen, Prime Minister of Norway Jonas Gahr Støre and Prime Minister of Iceland Bjarni Benediktsson.

The Ukrainian Head of State thanked these countries for their comprehensive assistance since the beginning of the full-scale Russian invasion of Ukraine.

The President informed the leaders about the situation on the battlefield and Ukraine's defense needs.

Volodymyr Zelenskyy thanked the President of Finland for the defense assistance packages already provided and for Finland's readiness to participate in the

reconstruction of Ukraine.

During the meeting with Mette Frederiksen, the President praised the recent announcement by the Danish Government of a powerful assistance package worth over USD 800 million and the active preparations for the transfer of the first fighter jets to Ukraine this summer.

The parties discussed ways of strengthening cooperation between the countries in the defense sphere.

The Head of State thanked Jonas Gahr Støre for Norway's assistance of more than USD 7 billion under the multi-year Nansen Support Programme for 2021-2027 and the increase of assistance to Ukraine by USD 1.2 billion.

"We highly appreciate Norway's contribution to the strengthening of Ukraine's air and missile defense, to the protection of Ukrainian lives. I thank Norway for its active participation in the coalition of modern fighter jets and for a clear signal that Norwegian F-16s will definitely be in the Ukrainian skies," Volodymyr Zelenskyy

said.

During the meeting with the Prime Minister of Iceland, the President paid special attention to the recent approval by the Government of Iceland of long-term assistance to Ukraine for 2024-2028 in the amount of about USD 30 million for the current year.

With all the leaders, Volodymyr Zelenskyy discussed the preparations for the first inaugural Global Peace Summit in Switzerland and the importance of the widest possible representation of countries from all over the world.

The President of Ukraine thanked Finland, Denmark, Norway and Iceland for confirming their participation in the Summit and their readiness to work actively on the implementation of the Peace Formula.

Licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. LINK: [www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)

## SPORT

### Kalevaspelen i Vasa 27-30.6 2024

Vasa förbereder sig för Kalevaspelen: Karlsplan rustas för tävling

**F**M-tävlingen i friidrott, Kalevaspelen, kommer att äga rum i Vasa den 27–30 juni 2024 berättas i ett pressmeddelande från staden. Det är ett av Finlands främsta nationella idrottsevenemang, och Vasa stad har redan förberett sig inför evenemanget under flera år.

Kalevaspelen förväntas locka cirka 20 000 besökare till Vasa. Genomförandet av evenemanget kräver ett betydande samarbete från idrottsföreningarna i regionen. Den huvudsakliga arrangören är Vasa Idrottssällskap i samarbete med Palosaaren Urheiluseura, Vaasan Toverit, Vaasan Vasama, Vähänkyrön Viesti och IF Femman. Mika Lehtonen, chef för idrottsverksamheten, säger att Vasa stad har börjat förbereda sig för evenemanget redan för flera år sedan.

En av de mest synliga förbättringarna är installationen av en ny resultatavla på Karlsplan, vilken ersatte den gamla förra året.

– Den nya digitala resultatavlan är en LED-skärm på 14,7 x 5,8 meter, där vi utöver resultat även kan visa exempelvis direktsändningar från planen samt reprisar i slow motion. Den gamla tavlan var mekanisk, säger Lehtonen.

Under våren kommer ändarna av huvudläktaren på Karlsplan att glansas in, vilket är en betydande förändring.

– Det är ganska kallt på huvudläktaren eftersom den ligger i skuggan. Glasväggarna kommer att minska vinddraget och vinden, förklarar Lehtonen.

Löparbanorna på planen kommer



Kalevaspelen 2018 - 3000 m, Jyväskylä  
Från vänster till höger: Sandra Eriksson, Camilla Richardsson, Astrid Snäll, Linnea Harala, Lotta Mäkinen, Emma Hakala, Hilikka Kontro, Pihla Hokkanen, Amanda Virtanen, Oona-Mari Hakulinen, Mona Af Forselles, Janna Hautala.

Bild: Tuomas Vitikainen

Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

att tvättas och linjerna kommer att målas om. Dessutom kommer mindre reparationer att utföras över hela planen, och gamla el- och datakablar kommer att bytas ut mot nya.

Även utrustningen och redskapen på planen måste vara i gott skick inför tävlingen.

– Vi uppdaterar redskap såsom spjut, kulor, ribbor och ställningar. Efter Kalevaspelen kommer alla som använder planen att kunna dra nytta av de nya redskapen, säger Lehtonen.

Evenemanget kommer att påverka trafiken i hög grad, och tillfälliga trafikregleringar och parkeringsområden har redan planerats under en längre tid. Mer information om detta kommer att tillhandahållas närmare evenemanget.

Kalevaspelen sträcker sig även ut-

anför Karlsplan.

– Gångtävlingarna för både damer och herrar kommer att äga rum på den nya gång- och cykelbanan i den vackra havsnära miljön vid Metviken, säger Lehtonen.

Under Kalevaspelen tävlar både nationella toppidrottare och lovande unga talanger. Tävlingen äger rum mellan Europamästerskapet och de olympiska spelen, så det är möjligt att vi på Karlsplan också kommer att få se finländska medaljörer från friidrotts-EM i Rom. Dessa FM-tävlingar är också en av de sista möjligheterna för idrottarna att uppnå kvalgränsen till de olympiska spelen i Paris.

– Vi hoppas att Vasaborna redan nu markerar Kalevaspelen i sina kalendrar och samlas i stort antal för att följa tävlingarna, säger Lehtonen.



# RYSSLANDS SÄREGNA DIPLOMATISKA SPRÅK

## Kreml gör narr av sina motståndare

Då spänningarna mellan två länder stiger - som det nu de senaste åren gjort mellan Ryssland och Ukraina och också mellan Ryssland och hela västvärlden - är det vanligt att den anfallande parten gärna förlöjligar sin motpart. Vi har sett exempel på detta. Rysk statlig tv gör sitt bästa för att göra narr av Ukrainas president Volodymyr Zelenskyy och den Ukrainska ledningen.

Zelensky är enligt Kreml en nazist, en narkoman, en clown, en lögnare, en förrädare, en kriminell, en psykopat. Det är viktigt att notera att dessa attacker är falska och grundlösa. Zelensky är en demokratiskt vald ledare som har visat stort mod och beslutsamhet inför rysk aggression. Det ukrainska folket stöder honom överväldigande, och han är allmänt respekterad av världens ledare.

Att han skulle vara nazist är horribelt, Zelensky är jude och en av nazismens grundpelare är ju-dehat. Kremles användning av förnedrande adjektiv mot Zelensky är ett tecken på desperation och svaghet. De kan inte besegra Zelensky på slagfältet, så de tar till personliga attacker i ett försök att misskreditera honom. Dessa attacker kommer dock bara att slå tillbaka

och ytterligare stärka Zelenskyy's beslutsamhet och det ukrainska folkets enhet. Sedan är det nog skäl att notera att Ukrainas president inte är den enda som utsätts för förnedrande och förlöjligande adjektiv. Något nytt fenomen är detta inte. Tysklands ledare är "korvmakare" och USA:s president är senil och dement. Speciellt ordet clown tycks vara populärt i Kreml då någon vågar göra motstånd mot ryska planer på errövringar.

Den 26 november 1939, några dagar före vinterkriget började, publicerade Pravda följande uppseendeväckande artikel om Finlands statsminister Aimo Kaarlo Cajander, här i en översättning publicerad i Hufvudstadsbladet någon dag senare:

»Finlands regering fruktar att framträda inför landets parlament. I stället har statsminister Cajander den 23 november med nöje uppträtt på en konsert. Musiken spelade, statsministern höll ett tal. Finlands borgare måste roas i deras nuvarande trista situation. Cajander bjöd till att roa publiken så gott han kunde.

Han lade i dagen en clowns utomordentliga talanger. Cajander förvandlade konsertstraden till en enkel publiks cirkusare-



Aimo Kaarlo Cajander

na. Lik Pelle Jöns slog han kullerbyttor, pratade nonsens, stod på huvudet, gick runt arenan på händerna. Att börja med släpade han ut på arenan flere ryska tsarers porträtt och bugade sig i stoftet för dessa bilder. Dessa ödmjuka bockningar utförde han med den födde drängens ingrodda underdånighet. Han talade om »den för Finlands väl nitälskande politik, som följts av Alexander I och Alexander II och som godkändes av Finlands hela folk». Därefter ställde sig Pelle Jöns på huvudet och hotade Sovjetunionen med den ena av sina fötter därför att Moskva kantänka hotar Finlands oberoende. Det var sannerligen en majestätisk atti-tyd!

Det är känt att de ryska tsarerna, vare sig de hetete Alexander eller Niko-

laj. på allt sätt kvävde alla det finska folkets försök att vinna självständighet. Den tsaristiska politiken, som gick ut på att förtrycka, underkuva och lamslå folket godtogs endast av den reaktionärt sinnade, kor-rumperade finländska burgeoasi. Cajander et consortes tjänade de ryska tsarerna som trogna lakejer och hovnarrar. När tsarismen störtades under folkets dråpslag, nekade den temporära regeringen att bevilja Finland oberoende. För denna självständighet kämpade bolsjevikerna Lenin och Stalin i samverkan med Finlands folk. Av sovjetregeringen har Finlands folk fått sin självständighet, som Finlands burgeoasi alltid för till torgs och alltjämt spelar ut som handelsvara på imperialismens marknad. Sådana äro fakta.

Cajander tror, att när han slår sina saltomor-taler så råkar världen ur gäng-orna. En löieväckande illusion! Pelle Jöns slår sina kullerbyttor, men fakta stå obevekligen där de stå. Hela denna ömkliga komedi spelas endast därför att man vill slippa att svara på det finska folkets fråga till sin narraktiga, av Intrigörer bestående regering: varför ha Lettland, Estland och Litauen med sovjetregeringen avslutat fördrag som säker-ställa deras oberoende, fred och betryggade arbete, medan den finländska regeringen avbrutit underhandlingarna och förorsakar Finlands folk oro och ängslan? Här kan man icke komma ifrån saken genom bara krumsprång. Cajander slår kullerbyttor, galar som en tupp, skriker : högan sky och bris-ter plötsligt i snyftningar. Han gråter, stönar, siiter sina kläder i stycken, slår omkring sig med en cirkusklovns glosor, strör aska, Inte på sitt eget huvud, utan på Estlands. Lettlands och Litauens ministrars huvuden. Under tårar utropar Cajander: ..Dessa tre livskraftiga baltiska stater, vilka hade att motse en lysande framtid, ha plötsligt förvandlats från självständiga stater till riken, som mer eller mindre äro beroende av Sovjetunionen. Detta har på oss finländare gjort ett förkrossande intryck". Cajander gråter över Estlands, Lettlands och Litauens politiska ledare. De ha visat sig, ser man på, som mycket

### Statsministern skymfas grovt av rysk officiös

Otillständigt angrepp i Pravda.

Moskvatidningen Pravda, sovjetregeringens språkrör framom andra, publicerar i sitt gårdagsnummer en skymfaktig artikel utan like i anledning av statsminister Cajanders senaste tal kring förhållandet Finland-Ryssland, en artikel, som i sin utomordentligt groteska utformning utgör en egendomlig replik till statsministerns av vilja till samförstånd präglade anförande. Vi återge

Hufvudstadsbladet den 27.11.1939

kortsynta. Men Pelle Jöns i statsministerns roll, se, han är vittskådande. Han är en politiker, som gått i skola hos den allt förutse-ende Beck, hos den klart seende Moscicki. Må han erfara huru de känna sig till mods, dessa polska Pelle Jönsar, vilka för alltid förlorat sitt engagemang. Snart nog torde Cajander få möjlighet att inse, att det icke är den finländska regeringens marionetter som äro framsynta, utan Estlands, Lettlands och Litauens nuvarande ledare, vilka med Sovjetunionen avslutat pakter, som garantera dessa stater oberoende. Men Cajander och hans anhängare kunna icke undgå att ge Finlands folk det svar som detta allt ivrigare åstundar. Varför har ni, herrar Cajander och edra anhängare, avbrutit förhandlingarna? Folket har icke fordrat detta av eder. Vem har fordrat att förhandlingarna skulle avbrytas? Finlands statsminister slingrar sig som en ål, han gråter och snyf-

tar och torkar tårarna i sitt smutsiga ansikte: Så mycket vi än försökt finna en gemensam bas för våra underhandlingar, ha dessa dock temporärt avbrutits Detta måste beklagas så mycket mera som Finland uppriktigt önskar upprätthålla goda förbindelser med alla sina grannar" Cajander „be-klagar" ! Cajander „har temporärt" avbrutit förhandlingarna! Cajander utgjuter tårar, krokodiltårar. Krokodiltårar sägas vara de mest lögnaktiga, de mest nedriga, de mest vidriga i hela världen Men ännu äckligare, ännu nedrigare, ännu mera lögnaktiga äro de tårar, som Pelle Jöns utgjuter i det han efterapar krokodilen. Det är en avart av en reptil, som saknar skarpa tänder, som saknar krafter, men är full av ett litet rovdjurs illistighet och glupsk-het. Och ändå kommer Cajander och hans handgångna män inte att slippa svara på den fråga, som Finlands folk alltmera hotfullt ställer till dem. då det ser att landet av provokatörer indragas 1 en skamlig och farlig lek. Varför har ni, Cajander och ert ai hang, avbrutit underhandlingarna? Ni äro oberoende (?) endast av Finlands folk, som i själva verket söker sovjetfolkets vänskap. Av vem ären I då beroende? Vems vilja är det ni förverkligar, vems instruktioner fullföljer ni? Och Pelle Jöns i statsministerns ämbete springer oroligt, fegt omkring, låter sina fala blickar irra åt alla håll och svär

vid Gud: ..Finland har icke varit i behov och icke fått instruktioner från andra stater. Vid Gud, det har icke fått sådana!" En klovns eder, med åberopande av Gud! Kvit-tot över „att främmande stater instruktioner" fullföljts har publicerats. Man finner det i den engelska imperialistiska pressens godkännande av Cajanders tal. ..Daily Herald" klappar sin finländska Pelle Jöns vänskapligt på axeln: „du har gjort din sak bra, bästa bror". Kan man då för-våna sig över att Cajander och hans annang icke funnit ..någon gemensam bas" med Sovjets regering? Pelle Jöns slår sina kullerbyttor på den krigiska imperialismens ..allmänna plattform", låter jazzorkestern slamra, låter saxofonen jama, låter cirkusdi rektores piska vina. Kommer denna poiltiska cirkus att pågå ännu länge? Man måste hoppas: inte alltför länge. Man måste hoppas, att det finska folket mte kommer att tillåta marionetter sådana som Cajander et con-sortes att föra Finlands stats-skepp vidare mot undergångens brant, där Beck och Moscicki lidit skeppsbrott."

Denna texts svenska översättning publicerades i Hufvudstadsbladet den 27 november 1939. I Pravda fanns den alltså den 26 november, för övrigt samma dag som skotten i Mainila avlos-sades, bevisligen för den ryska sidan.



# De som vet litet mera är de som läser Wasa Dagblad



# HUMOR FÖR ETTHUNDRA ÅR SEDAN

## GRATIS TELEGRAM

Mac Carty från Aberdeen är på besök i U. S. A. En dag måste han sända ett telegram till en släkting. Då han på telegrafkonloret frågar om priset meddelar man honom, att avsändarens namn ingenting kostar. — Storartat, säger skolten. Jag härstammar från en indianhövding och mitt namn är Jagkommerimorgon

## LÅNGSAMT SOM KVÄLLSKYN.

— Ja, sku så gärna kyssa dej, Cissi.  
— Mhm.  
— Sku du bli hemskt arg på mej, om ja sku ge dej en kyss, Cissi?  
— Mnah  
— Får jag ge dej en kyss, Cissi?  
— Jag säger int  
— Betyder de ja eller nej?  
— De säger ja int, Affe!  
— Varför vill du inte säga de då? Får jag kyssa dej eller int?  
— Tänk efter då!  
— Ja får int ge dej en kyss!  
— Nå, tänk nu efter  
— . Nog får ja väl, kyssa dej, Cissi?  
— Nå tänk kvickt, Affe!

## TÅL INTE DAGENS LJUS

— Du säger, att han har ett jobb, som inte tål dagens ljus?  
— Jo, han framkallar plåtar hos en fotograf!



## TÄNDER

— Farfar! Hur ofta får vi tänder?  
— Tre gånger, de två första gångerna får vi dem gratis, men den tredje gången måste vi själv betala dem.

## EFTER EN TEATERFÖRESTÄLLNING.

Herrn: — Min fru, ni var verkligen uto-

mordentlig i rollen! Oöverträffad. Ingen hade kunnat göra den bättre än ni!  
Damen: —Ni smickrar! Egentligen borde rollen ha spelats av en ung och skön kvinna.  
Herrn: — Ingalunda. Ni har bevisat motsatsen!

## SPRÅK

- Sigurd Wetterhoff-Asp och Eino Leinosutto en kväll på König. W.-A. var inne på sitt älsklingstema om finska språket såsom varande urspråket, och hade just uppläst en av honom på schvungfull tyska författad dikt, behandlande detta ämne. Eino Leino hade suttit som uppmärksam och andaktsfull lyssnare, men när W.-A. kom till sluttiraden »O Land, \vo l.oschka heisst Lusikka! begyntc skalden kasta hjälpsökande blickar omkring sig.  
- Det finns inte ett enda ord i ett enda språk, som inte kommer från finskan, försäkrade Wetterhoff-Asp.  
— Eino Leino var skeptisk.  
— Männe nu inte ändå.  
— Nämn något.  
— Apotekare, framkastade skalden på måfå.  
— Apotekare, det kommer naturligtvis från aputekijä.  
— Naturligtvis, sade Leino, det måste ju ett barn begripa. Nå men till exempel magasin. - Magasin .  
. . . magasin ... Jo, nu har jag det. När finnarna kasta säckarna på varandra, så ropa de: makaa siinä! Därav kominer magasin.

— Jag ger mig, sade Eino Leino. Skål!

## SCHACK

Den unga schackspelaren:  
— Nu gjorde jag dig matt ändå, gamle gosse, så mycket yngre jag än är både som schackspelare och människa!  
Den äldre kamraten:  
— Ingenting att förhäva sig övor, unge man. Tschepurnoff lär redan vid sin födelse hava gjort sin mor matt. Och i det fallet var skillnaden ändå betydligt anmärkningsvärdare än i värt, eller hur?

## KANARIEFÅGELFRÖ

Frun till husan: — Märkte Karin att herrn sjöng då han gick till kontoret?  
Hemhjälparen till frun: — Nå, i misstag så att jag kom att koka gröten av kanariefågel frö.

## I RÄTTEN

Försvarsadvokaten: — Det bästa beviset för att branden kom alldeles överraskande för den anklagade är att han dagen före eldsvådan beställt hem 4 korgar pilsner.  
Domaren: — Fyra korgar! Är den anklagade alkoholist?  
Den anklagade: — Ne-nej, men ja' tänkte att brandkåristerna kanske sku' bli törstiga.

## Vad är det här för ett hus?



Förra veckans hus Kuntsi

PhotoScetch



## Veckans astronomiska bild:



NASA-SNR-0519690-ChandraXRayObservatory-20150122.jpg  
X-ray & Optical Images of SNR E0519-69.0  
- When a massive star exploded in the Large Magellanic Cloud, a satellite galaxy to the Milky Way, it left behind an expanding shell of debris called SNR 0519-69.0. Here, multimillion degree gas is seen in X-rays from Chandra (blue). The outer edge of the explosion (red) and stars in the field of view are seen in visible light from Hubble.

X-ray: NASA/CXC/Rutgers/J.Hughes; Optical: NASA/STScI

Public domain

## Nästa vecka:



### Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt koimmet detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till:

wasadagblad@gmail-com

### Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermodärna dagstidning. Annonserpriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm.

Wasa Dagblad  
wasadagblad@gmail.com